

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDÜS NÁNDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SANDOR

Kós Károly elmondja, miért lépett ki a Magyar Pártból

Bukarestből jelentik: Kós Károly, azmertnevű kolozsvári publicista és politikus hosszabb nyilatkozatot adott az daverul munkatársának, amelyben megkölja, hogy miért lépett ki a Magyar pártból. Elmondja Kós Károly, hogy a Magyar Párt mostani politikáját nem tartja helyesnek és szükséges volna a csucsai aktum megsemmisítése, de legalább alapos revíziója. Mert az a véleménye, hogy a paktumot a Magyar Párt vezetői nem tartják szerencsésnek, de ebben a kérdésben még nem mernek ellene állást foglalni. Szerinte a nemzeti párt volna alkalmas arra, hogy a Magyar Párt vele politikailag együttműködhessen. Egyrészt azért, mert a nemzeti párti politikusokat a magyarok is jól ismerik, másodsor azért, mert az erdélyi magyarságnak a regábeli mentalitáshoz nincs bizalma. Természetesen a Magyar Párt szívesen kell, hogy végye bármelyik román politikai párt közelé-

dését. A Magyar Párt támogatása nagyon fontos volna a román pártokra is, mert az új választói törvény beosztása a kompakt magyar területeket széttagolta úgy, hogy a magyarság csak néhány kerületben számíthat arra, hogy saját erejéből megválaszthatja magyar képviselőit, míg a többi kerületekben a román pártoknak igen nagy taktikai szükségük van a magyar szavazó tömegek támogatására.

Elmondja ezután Kós Károly a csucsai paktum kulisszatitkait. Amikor a Magyar Párt elhatározta, hogy tárgyalni kezd a román pártokkal, a tárgyalások felvételére két bizottságot küldtek ki. Az egyik vezetője Sándor József volt, aki a román nemzeti párttal tárgyalta mármár teljes sikerrel, amikor egyszer csak értesítést kapott, hogy ki kell utazni Csucsára, mert a néppárttal már meg is kötötték a megállapodást. A nemzeti párttal való tárgyalások akkor így szakadtak meg.

Viharos jelenetek a magyar parlamentben

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés tegnapi ülésének egymásután megváltak a nagy szenzációi. Az első felszólaló Rakovszky István volt, aki 30 éve tagja a parlamentnek és évtizedekig volt a magyar képviselőház elnöke. Rakovszky erősen kritizálta a letartóztatott Beniczky Ödön védelmére. Kijelentette, hogy a parlamentben bárkinél a személye is kritika tárgyává tehető, a parlamenti illem határain belül. Történelmi példákat sorol föl, majd kijelenti, hogy csak a japán mikádó nevét volt tilos kimondani. Szót emel a sajtószabadság brutális megtámadása miatt, mert az újságot betiltották. Sokan azt mondják, hogy Beniczky az igazság martirja.

Rupert képviselő a Kádár-féle nyilatkozatot teszi szóvá. Kádár Lehel hírlapíró, mint ismeretes, azért állott vádlottként a napokban a budapesti törvényszék előtt, mert Héjjas Ivánról dicsőítő cikket írt. Az ügyészség bűnpártolás címen inkrimínálta ezt a cikket. Kádár azzal védekezett, hogy Héjjas, a 26 éves főhadnagy nem a maga fejétől cselekedett, hanem olyan felhatalmazása volt, amilyen egyetlen magyar embernek se. Héjjas felhatalmazást kapott egy magasabb méltóságtól, hogy szónéklül bárkit, akit arra valónak tart,

főbelövehet, vagy felakasztathat. Ez — mondotta Rupert — vakmerő vádaskodás az államfő személye ellen, aki a főtárgyaláson elmondottak szerint az izzási gyilkosságok megtörténte után megjelent volna Héjjas Iván büntetett családjánál.

Ezekután Györki Imre a Somogyi-Bacsó ügyet feszegeti. Csáky honvédelmi miniszter kijelentette a Házban, hogy bárki megtekintheti az ügy aktáit s amikor a Népszava azt leközölte, ellene eljárást indítottak. A bíróságnak régen módjában lett volna a tetteseket előállítani. Téves, hogy a gyilkosok közül ketten meghaltak és ketten meg külföldre menekültek, ketten ezidőszent nemcsak Magyarországon vannak, de állami szolgálatot teljesítenek. Amikor utánuk a nyomozás annak idején megindult, a gyilkosok hamis utlevéllel voltak ellátva és hamis utlevélük volt azoknak, akik sinauton utánuk mentek. Kovarcz Emil jelenleg Sándor Baranyamegyében van esendőtiszt beosztásban.

Pethy Pál igazságügyi miniszter bejelenti, hogy Ulain Ferenc ellen, aki a Kádár-perben az elhangzott fölbujtói kijelentéseket tette, éppen úgy bünvádi eljárás indult, mint Beniczky ellen.

Az adóvégrehajtások, a Nilgesz-telepi iskola a közigazgatási bizottság előtt

A közigazgatási bizottság dr Bucico Coriolán polgármester elnöklésével tartotta meg június havi ülését. Jelen voltak Catana Aurél rendőrprefektus, dr Kiss Döme bizottsági tag, Chirvai orsz. gyűlési képviselő, dr Comsa tisztifőúr, Vasiliescu pénzügyigazgató és Eugen Popescu az új tanfelügyelő, dr Mangra főügyész és dr Vostinár János.

Dr Bucico polgármester nyitotta meg az ülést és mondotta el referátumát, majd Vasiliescu pénzügyigazgató terjesztette be az elmúlt hó mérlegét és eseményeit.

Az adórestanciák és a pénzügyigazgatósági visszaélések

— A nagy adórestanciák miatt, mondotta Vasiliescu pénzügyigazgató, kénytelen voltam kényszerítőbb eszközökkel fellépni az adójával hátralekő polgárság ellen. Az agresszívabb adóbehajtás kielégítő sikerrel járt. Szükségesnek mutatkozik két perceptorátus mellett egy harmadik nagyváradi perceptorátus felállítását. Ez a városházán fog hivatalos helyiséget kapni.

Két visszaélés történt legutóbb a pénzügyigazgatóságon.

Megfelelőkezett tisztviselők a bélyeg- és illetékosztályon a bélyegek körül folytatott bűnös manipulációt, míg egy másik tisztviselő a nyugdíjak kiutalásánál járt el szabálytalanul. A bűnös tisztviselők elnyerték büntetésüket.

Tizennégy régi pénzügyi tisztviselő megvált hivatalától,

jelentette be a pénzügyigazgató. Ezeket el kellett volna hiányos nyelvtudásuk miatt bocsátani. A tizennégy tisztviselő önként távozott. Vasiliescu pénzügyigazgató, mint mondotta, humánusan járt el a régi tisztviselőkkel szemben, akiknek még június havi fizetését kiutaltatta és nyugdíjárulásaik érdekében megtette a szükséges intézkedéseket. A tisztviselők egy másik részét kielégítő eredménnyel nyelvvizsgát tett.

A pénzügyi adminisztráció az idei adózásoknál a *tavalyi adóalapot veszi tekintetbe* mindazoknál, akiknek adóviszonyaik nem változtak. Mindenkinél jogában áll új adóvallomási ívet beadni, ha jövedelme csökkent és adóleszállítást akar.

Eugen Popescu tanfelügyelő bemutatkozott a bizottságnak, amelynek ülésén először vett részt.

Dr Vostinár János főjegyző a közigazgatási bizottság, mint másodfokú fórum előtt: *kilakoltatásokat tett* szóvá.

Egy rosszul sikerült kilakoltatás

A közigazgatási bizottság vizsgálja ugyanis felül a tanácsnak első fokozatú rendelt kilakoltatási határozatait. Ugy a tanács, mint a K. B. csak abban az esetben mondja ki a kilakoltatás végrehajtását, ha a mérnöki, illetve államépítészeti hivatal *azt a lakást életveszélyesnek* deklarálta.

Gál Péter Farkas-telepi háztulajdonos kilakoltatási kérelmet adott be lakója Szana a György ellen. A tanács elrendelte elsőfokon Szana kilakoltatását és azt, hogy a háztulajdonos a maga rossz lakását is tartozik kijavíttatni. Másodfokon a helyszíni szemlét tartó államépítészeti hivatal kimondotta, hogy *nem a lakó által lakott lakrész életveszélyes, hanem a Gál lakása*. Ennek megfelelően a közigazgatási bizottság kimondotta, hogy Gál Péter *tartozik azonnal lebontani lakását, míg Szana továbbra is megmaradhat*.

Számozott kofák

Catana rendőrprefektus a piaci reorganizációt tette szóvá. A kofák számát kaptak és a piacon külön kofanegyedet, hogy a termelőktől a közönség megkülönböztethesse őket.

A Nilgesz-telepen iskola épül

A Nilgesz-telepi erős vitákat kiváltó ügyben Chirvai képviselő interpellált. Mint szakferfi is rossznak tartja az országot mentő a Katz-féle házban elhelyezni az új clemi iskolát. Különben is a Katz-ház ma lakásokkal van tele s a lakók elhelyezése csak a lakásviszonyokat rontaná. A leghevesebb az építkezés.

Dr Bucico polgármester bejelenti,

Iratkozzon be a Hegedüs kölcsönkönyvtárba

hogy a városnak valóban az a szándéka, hogy a Nilgusz-telepi iskola ügyét építkezéssel fogja megoldani.

Békésen intéződött el a villamosmű munkáskonfliktusa

Beszámoltunk az elmúlt héten arról a szánlatos konfliktusról, amely a villamosműnél néhány munkás és Bazili Mihály igazgató között tört ki s amely majd nagyobb szabású munkásdemonstrációra vezetett. Már akkor annak a véleményünknek adottunk kifejezést, hogy a szerencsétlen incident minden valószínűség szerint csak félreértés okozhatta. Annál is inkább állíthatunk ezt, mert Bazili igazgatóról köztudomású, hogy szociális érzékű, európai gondolkodású ember, aki sohasem nyúl tulzotti fegyverekhez s előtte csupán a munka rendjének a megőrése az egyetlen szempont.

Az incidens ügyében vizsgálat indult s a város a maga részéről dr. Vostinár főjegyzőt és dr. Soós István első aljegyzőt delegálta. A bizottság meg is találta azt a platformot, amelynek alapján a villamosműnél helyreállt a teljes béke. A bizottság nem élt egyetlen munkással szemben sem retorikával, viszont azok a munkások, akik az incidens provokálásában a legaktívabb szerepet játszottak, teljes elégtételi szolgáltatottak Bazili igazgatónak. Ezek után úgy a direktió, mint a munkások kérték a további vizsgálat eljuttatását s ezzel a delegált vizsgálóbizottság az ügyet befejezettnek tekintette. A munka tehát zavartalanul folyik tovább.

A Timár-testvérek hat orgazdját letartóztatta a rendőrség

Aranypénz és négy pejló is van a bűnjelők között

A rendőrség már egy hete nyomoz a három Timár-testvér sorozatos betörései ügyében. A fiatalok bűnösök olyan ügyesen dolgoztak, hogy hosszú ideig nem tudták a nyomukra jutni a rendőrség. A napokban azonban sikerült rájuk bizonyítani a betöréseiket és a rendőrség kezére kerülték.

Tíz betörést sikerült rájuk bizonyítani és a rendőrség tegnap Rostas Gyulát és másikat öt orgazdát letartóztattak. Timár Józsefet tegnap Kolozsvárra kísérték, ott azután sikerült megtalálni az eladott aranyakat is. Az orgazdákat!

harmincezer lei készpénzt, kocsit és négy lovat, tizenegy darab huszkoronas aranyat, igen sok félhőneműt és ruhát foglalt le a rendőrség.

A letartóztatott orgazda-cigányok majd sem mind a lopott ruhákba voltak öltözve.

Timár Sándort és Istvánt már át is kísérték az ügyészségre és Palánkai Károly vizsgálóbíró meg is kezdte kihallgatásukat. Az igazságszolgáltatás berkeiben ismerős ifjak természetesen már itt igyekeznek letagadni a rendőrségen beismert bűntetteiket és csak azokat a betöréseket ismerik el, amelyeket lefoglalt bűnjelűkkel rájuk bizonyított a rendőrség. A Hartmann-féle és a Hagymási-villanyszereplő tizetbe való betörést azonban most már nem akarják beismerni.

A nyomozást különben a rendőrség is folytatja.

REPÜLŐGÉPEN
VONATON

VILLAMOSON

INGYEN UTAZNI

nem lehet, de olcsón vásárolni csak

RÉDER és JUROVITS

most megnyitott **bőrüzletében** Calea Victoria (Kolozsvári-u.) 54 Templom-tér **lehet**, hol mindenféle cipőkellékek és bőrányagok, valamint felsőrészek a legjutányosabb árban szerezhetők be. Pontos kiszolgálás.

A közigazgatási törvény elveszi a hegyközség autonómiáját

Első alkalommal elnököl dr. Zigre Miklós tegnap a hegyközség választmányi ülésén, amelyen az elnökséget még Jelinek Ötöz, Réz Bertalan és dr. Soós képviselték. Jelinek Ötöz üdvözölte dr. Zigre Miklóst, akinek figyelmébe ajánlotta a hegyőrök fegyverrel való ellátását, az utak javítását és a folyamatosan levő utkisajátítások ügyét. A szőlőprés-adó nagy nehézségeket támaszt.

Jelinek kérte dr. Zigrét, hogy tegyen lépéseket a városi tanácsnál eltérése érdekében. Végül a parcellázási mániára hívta fel Jelinek az új elnök figyelmét.

A hegyközség lakói feldarabolják földjeiket és ronjítják a hegy közbiztonságát.

Dr. Zigre elnök első sorban nem esdődje, dr. Stokker József érdemeiről szólt. Majd kijelentette, hogy a Jelinek által előbe tárt munkaprogramot igyekezni fog a legjobban megoldani.

Az új közigazgatási törvény nem hagyja meg a hegyközség autonómiáját

ugyan — mondotta dr. Zigre elnök, de amíg az életbelép, Bukarestben és Nagyváradon el fog járni a hegy közállapotainak fejlődése érdekében.

Vérlelen volt a görög forradalom

A görög forradalomról a forradalom kitörését követő napokban érkezett táviratok meglehetősen homályban hagyták a mozgalmak célját. Ennek következtében a világsajtó egyes organumai, köztük olyan lapok is, melyek különben jól informáltak, az eseményekről meglehetősen túlzott jelentőséget tulajdonítottak az athéni zavargásoknak. Így első sorban azzal nem voltak tisztában eleinte, hogy vajon az elégedetlen katonaságra támaszkodó forradalomnak nem reakciós színezte volt-e? Mára aztán véglegesen megállapítható az, hogy az athéni események éppen baloldali fölfogású politikusok, helyesebben katonai politikusok műve volt. Pangalos tábornok, aki a forradalomnak mozgatója és vezére volt, mára megalakította a kormányát és a hadügyminiszeri tárcát annak a Hadsziki-riakosz ellentengernagynak ajánlotta föl, aki pár nappal ezelőtt a görög flottát a forradalom szolgálatába állította.

Megerősítették a mára beérkezett táviratok azt is, hogy a forradalom tényleg vérontás nélkül történt. A katonai felkelők egyidejűleg léptek akcióba Szalonikiben, Athénben és Patraszban. A hatalom átvétele mindenütt simán következett be, csak Athénben voltak kisebb összeütközések a felkelők és a kormányhoz hű csapatok között. Azonkívül a flotta is leadott néhány demonstratív lövést, hogy engedékenységére kényszerítse a kormányt. Amint Pangalos tábornok átvette a kormányt, a hadsereg és a haditengerészet tisztjei aláírtak egy nyilatkozatot, amelyben felszólítják a kormányt a hadsereg reorganizálására és az agrárkérdés és a menekültek kérdésének megoldására. Igen érdekes mozzanatról számol be a vörös forradalomnak egy bukaresti távirat, amely szerint György volt görög király és felesége Heléna, aki tudvalevőleg Ferdinánd király leánya és most is viselik a görög királyi címet, kijelentették, hogy semmiféle összeköttetésben nincsenek a görög forradalommal.

* Nyaralni utazik külföldre? Vizumokat a Hegedüs Hirlapirodában vegye meg, mert akkor a határokon sehol utazási akadályok nem lesznek.

Megszökött egy kisfiú, mert megbukott a vizsga

Borodi György rendőrkomiszárusrak hány hónap előtt már megszökött egy kisfiú, aki azután néhány nap múlva megkerült, majd újabb fájdalom érte a derék rendőrtisztet. Ján nevű 11 esztendő; kis fia, aki a liceum első osztályába járt, az évrő vizsgálaton megbukott. Az érzékeny lelkű kis fiú, akit törek szorgalmas diáknak ismertek, nem tudta elszelni a szülei előtt a szégyent és tegnap megszökött hazulról.

Most még semmi nyom nincsen, hol merre ment el a gyermek és érthető, hogy szüleit teljesen leverte a szőlő híre.

A rendőrség táviratilag értesítette az összes városok rendőrségeit, hogy ha a gyermeket megtalálják szállítsák haza szüleihez. Nagyvárad területén a nyomkutatás indult a kis Borodi Pista után és lapunk legközelebbi számában jelentőzzük a fényképét is, hátha i nyomára jut valaki.

Caillaux pénzügyi diktátor

Párisból jelentik: Caillaux francia pénzügyminiszter ma négyszakaszos törvényjavaslatot terjesztett a kamara elé, kérve, hogy a törvényjavaslat fölötti döntést még a mai éjszaka vigyék keresztül. Ezzel az indítványával Caillaux a franc politikai körök véleménye szerint diktátor hatalomra akart szert tenni. A törvényjavaslat négy szakasza közül a legfontosabb a takarékoskási politika továbbfejlesztése, követeli és felhatalmazást adna a pénzügyminiszternek arra, hogy a szükségére rendeleteket takarékoskási cleveland szerinti tartásával kiadja és foganatosítsa. Ez a szakasz a pénzügyminiszter jogkörének szélesítésével, szinte a pénzügyi diktátor jogkörét ruházza Caillauxra.

Sok pénzt takarít meg, ha szükségleteit a **HAJNAL** és **RÓZSA** cégnél szerzi be. Szövet, vászon, paplan

Legújabb filcmodellek megérkeztek az „**ELIDA**” kalapszálonba Strada Vlahuta (Szt. János-utca) 6.

MEGSZABADUL

a ruházódás minden gondjától, ha
20 heti, vagy 5 havi
részletfizetésre

vásárolja be minden textilszükségletét a

HELLAS

áruforgalmi R. T.-nél

Oradea-Mare, Str. Avram Iancu
(Kossuth-utca) 14 sz. — Telefon 96.

Óriási választék női és férfi szövetekben, vásznak, zeferek, damasztok és mindenféle mcsóárakban, kelengyfélékben szőnyegekben stb. stb.

Minden hiába

kiszoríthatja a lelkét az egészségtelen
teszt győti: **tűzőkkel**.

Szép és fess alakot

kellemes viseletet, kényelmes érzést
egyedül és kizárólag

csak a „DIANA” haskőtő

plasztikus formát adó állandó és
rendszeres használata

biztosít csupán

Egyedüli szabadalmazottja, Mme
LÓVY Str. Vlahuta (Szt. János u.) 38.

Az összes raktáron levő **Cipők** bámulatos olcsó áron árusíttatnak el.
Sohasem létezett kedvezőbb bevásárlási alkalom

Selejtes cipőáruház
Színház mellett

Találkozás hirneves emberekkel

Jan Kubelik.

Bőbeszédű, elegáns ember jött be a szerkesztőségbe. Borotvált arcán fölény, meglátszott rajta a világot látott impresszárió. Dunkel Norbertnek mutatkozott be s aztán elkezdte dicsérni a portékát. Hogy felfedezett egy fiatal cseh hegedűst Prágában, aki le fogja pipálni Sarasatet, Reményit és Vieuxtemps, aki most még névtelen senki, de a legnagyobb lesz az ő kezeiben. Elmondta felfedezésének történetét pompás részletezéssel, célját s azt, hogy egyelőre Nagyváradon lépteti fel, mert ismeri a város zenei kulturáját és a többi, a körösparti Athéntól egész a peceparti Párisig. Másnap este előadás, de menjen fel valaki s hallgassa meg az új hegedűművészt.

A bőbeszédűség s a nyomasztó fölény kellemetlen érzésekkel töltött el. Engem küldtek ki s csakhamar fent szorongtunk a Rimanóczy-szálló elsőemeleti erkélyes szobájában. Valamennyien zene analfabéták, de újságírók, akik mindenhez értenek, jó a fülük és nem lexikonokból tákolják össze mondanivalóikat.

A szoba közepén egy csendes, nyugodt fiatalember ült. Sajnálattal nézett a levegőbe, bizonyos macakossággal. Mintha nem róla lett volna szó, közömbösen hallgatta impresszáriójának dicsőitét, szellemi vállvergetései hidegen hagyták s nem bánta akárhogy is dicséri magamagát Dunkel Norbert. Csak olykor nezett végig hegedűjén, amelyét karjára fektetett, de néha azt hihette az ember, hogy semmi köze nincs az egészhez, nem érdekli őt, hogy felette alkuszna, néha meg azt a benyomást tette rám, hogy nem éri, amit pergőnyelvű impresszáriója mond s egyáltalában nem akar beszélni.

Mint verembédobolt mártír éhes és kegyetlen oroszfiának között, úgy lestett Jan Kubelik közöttünk. A bőbeszédű és felesleges dicsőitét felfőszitette a társaságot, no megállj, mondta magában mindeki, majd lenűljük a lelkesedését. Ennyire még se vagyunk, hogy nekünk beadd ezt a fiatalembert, velünk egy időt, hogy ez egy újszerű muzsika egén. Egy szünet alatt, míg Dunkel Norbert elhallgatott, megkérdeztem:

— Igaz ez, amit impresszáriója mond? Lehetséges ez?

Kubelik rámnézett s féltékeny rápillantott Dunkelre. Akkor láttuk, hogy a kezében tartja ezt a fiút, akinek most már nincs véleménye s nem is lehet.

— Elég, mondta egy kollegám, most már tudunk mindent, halljuk a művészt.

Kubelik egykedvűen mozdította meg a vonót s játszott. Tiszán, világosan, érthetően, de lélek nélkül. Ott ültünk előtte, majdnem valamennyien zenei analfabéták s néztük, mint valami exotikus vadat. Recht Sándor értett hozzá s ugyancsak biztatta kollegáját.

— Ne felejtse el, mondtam Kubeliknek, hogy Nagyváradon van s innen indult ki sok művész Európa felé. A kis Ruzsicska Tóni már Bécsben van (ott is maradt)... A technika nem elég...

Kubelik felállt s belefeküdt játékába. Megelevenedve játszotta a következő számot, csodálatos technikával és érzéssel. Kiderült, hogy az impresszáriónak van igaza, ez a fiú találat. Megsimogattuk, kezét szorongattuk Kubeliknek, aki összehajolva kérdezte:

— Na, tudok valamit, mi?

Pável Mihály püspö.

Budapestről érkeztem vissza Nagyváradra s Biharfüredre igyekeztem. Semmit se ismertem abból a Biharból, amely Rév és Belényes között van, a vadregényes Nagy-Bihar vadregényes szépségeiről csak hallottam. De hallottam egyebet is, ami kezdte elvenni a kedvemet, hogy felhataljak a havasokba. Hogy nem jó odamenni...

Meglátogattam tehát Pável Mihály g. kath. püspököt, tájékozódás szempontjából. Minden különösebb ceremónia nélkül bejutottam hozzá. Az ablaknál állott, hatalmas alkja szálegyenesen fogta el a világosságot.

— Ki juttatta eszébe, hogy van Biharban is egy pihenőhely?

— Lauteemann tanár tanácsolta: menjen egy csendes fürdőhelyre, ahol van sok fény, jó levegő, friss forrásvíz s pihenjen. Van Biharban egy fürdő, Biharfüred, ez jó lesz és olcsó. Nem kell világfürdő. Biztonságos ez a hely?

Mosolyogni kezdett.

— Persze, nincs az a nagy kényelem, mint a világfürdőkben, de félni nem kell. Van ott csendő is, de nincs rá szükség. Jóravaló havasi emberek járnak arra. Hat aztán miért rendelte a tanár a helyeket?

— Idegesség. Neurasthénia.

— Idegesség, én tudom mi az, sokat szenvedtem az idegességtől. Szent Isten, már ilyen fiatal emberek is megkapják? Mitől, hogyan?

— Az élet, a sok munka, a terheltség hozzák magukkal.

— Hát bizony maguk nyugtalanok, gyorsan élnek, gyorsan élveznek, rohanak, nincs megállás. Tudom, látom, érzem. Azért megyek én is Balatonfüredre, hogy látni legyek az emberektől, a városi zajtól. Ott jó a levegő, nagy a csend, jók az emberek. Aztán reggelente egy-egy hideg lemosás.

— Hidegvíz? — az nem jó. Csak langyos lemosás, az jó.

— Kneip vizben való faposást ajánl, de attól náthát kap az ember.

Aztán belemélyedtünk a vizkura rejtelmeibe s végül meghívott, menjek föl Biharfüredre. Ott találtam egy borbélyt, akinek tönkrementek az idegei.

Pável püspök tanácskozára hívtott. — Hogy lehetne ezt a szegény fiút meggyógyítani?

— Akaratörővel, biztatással és fegyelmezőssel.

Megkezdtük a gyógyítást. A jó levegő, a nap, a jó és olcsó étkezés, önbizalmának visszaszerzése meggyógyították a fiút, aki nem hitte, hogy ember lesz belőle valaha.

Pszylander.

O volt a báró, aki a színházban jelt adott a fiúknak — a tapsra, mikor a szerelemese fellépett, ő volt a Romeo, aki megjelent az erkély alatt s átszellemült arccal nézett fel az imádott hölgyre, a parkban ő várta a leányt s ő intett lemondással a távozó szerelem után. Cílianderét nagyszerűen emelte meg az előkelők előtt s elegánsan köszöntötte a titkos szerelem vetélytársait a párbaj színhelyén. A legszebb férfi volt s rajongtak érte a konjunksz mozibáráról leányai és asszonyai. Ő volt az ideál.

Aztán körutazott azokba a városokba, ahol a vásznan látták őt. Megérkezett és rengeteg asszony és leány fogadta a nagyvárad pályaudvaron. És ő, szépen, tisztára borotvált arcán fehér púderrel, mosolygott a nőkre, emelte cílianderét.

Felléptem mellé a kocsi.

— Ez siker. Ennyi nő lelkesül érte.

Megszólalt. Borzasztó volt. Olyan hangja, mint a varjúkórógás, rekedt, gyermeki, kellemetlen.

— En ezt nem szeretem, de vele a mesterségemmel. A feleségem elgyötör miatt.

— Hogyan? Felesége is van?

— Van. Gyermekem is vannak. Nagy vagy hét.

Szent isten, ez a szép férfi házgyermekai vannak s lent, a kocsi köntombolnak a nők, akik azt hiszik, hogy ez a Pszylander egy kékszakál.

— Még egyet, Pszylander ur. Mi maga azelőtt.

— Színész, kórista, de a hangom megtetszett az igazgatóknak, hát otthagytam a színházat és a mozihoz mentem. Nem kell beszélni, csak játszani.

— Bizony, az szerencse. Adok jó tanácsot.

— Mi az?

— Ki ne nyissa a száját a nők előtt mert lerontja az illúziót.

— A feleségem az ellenkezőjét ajánlotta.

Akik közel állottak, a nők nevezték. Pszylander keservesen ismételte:

— Unom a nőket, unom a nőket, nem tudom mit akarnak tőlem...

Szűts Dezső

SCHÖBERL ÁGYAK készen és megrendelés kaphatók 3500 letele
ART KARPITONNA
Str. Cosbuc, (Szalárdi-utca) 9. Rosenzweig pal.
Minden e szakmába vágó munkák legszolidabban és felelősség mellett készülnek.

ZSOLDOS tanintézet

Budapest, VII., Donany-u. 64.
Telefon: József 124-47.

Az ország legrégibb és legismertebb előkészítő intézete. A legjobb sikerrel készíti el középiskolai magánvizságra, erettségire vidéki felvételre. Készítéssel kedvezmény. Teljes anyag, telefele

Hatóságilag eng. kiadás

Hatóságilag eng. kiadás

ÜZLETETEM ÁTHELYEZTEM

ugyanasok a Park-szálló épületben, a volt gyógyszerár helyiségébe, hol teljes aruhezletem gyári áron alul kiadásom. Minenkinek saját érdeke, hogy meggyőződjön a meg nem letezett olcsó árakról.

Vadas Jenő
női divat aruháza

Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 5.

Hatóságilag eng. kiadás

Hatóságilag eng. kiadás

BERETVÁS PASZTILLA a legmakacsabb fejfájást is elmulasztja

Tragédia a sineken

Beszállásra sipoltak a kolozsvári vonat ülása előtt. A fulkében egy drabális nő rokkal tört kenyeret majszolt visszafelé a falánksággal s a felháborító zabálásra ment a kupé utasainak.

— Ez a nő — gondoltam — ez a nő — még magában hordozza az állatiaságot visszanyúló atavizmust. Ez, ha vért na, kiragyogna a szemeivel! És ez utazik elsőosztályon!

A kocsisor meglökődött, lomhán előre szorított negyven-ötven lépésnyire, majd telen zökkenéssel fekézett s megállt.

— Mi történt?

Ablakhoz tódultunk; a falánk nőnek kán akadt a falat s még jobban kimeztette vízenyös szemeit.

A sinek mentén riadtan összefutottak utasok és utasok.

— Egy nőt kettévágott a mozdonyunk!

— Egy nőt meg egy négyéves kislány!

Megdermedt bennünk a vér. Valaki

kapta a lábát a kupében és azt mondta,

intosan olyan érzése van, mintha mezt

o rálépett volna egy halottra. Kinn a ko

cor előtt az emberek hangosan jajveszé

ltek. Azután láttuk, hogy egy vasutas

éhen hoz egy kisgyermeket, egy másik

oport férfi karjain egy úrúrhús, gyász

alapos asszonyt, akinek halálsápadt feje

átrahanyatlott s a feltüremlett szoknyája

ól a lábai úgy aléltak ki, hogy senki szá

ára sem voltak kíváncsiak.

A kisgyermek, a négyéves kislány ezt

kiabálta:

— Meg akarunk halni anyámmal. Meg

akarunk halni a vonat alatt!

A legutolsó kocsiból leugrott egy férfi

magára hagyott egy nőt. Azután megtud

uk a következőket:

A gyászruhás nő, karján gyermeké

rel közvetlenül a vonat indítása után a sine

re vetette magát. A mozdonyvezető: —

Angyal Mózes a neve — még idejében le

fékezett s a szerencsétlen nőnek az ideg

rázkódáson kívül semmi baja sem történt,

sem a gyermekének. Sokan tudni vélték,

hogy a férj ugyanezzel a vonattal egy má

sik nővel akart Nagyváradra elutazni. Ő

volt az a férfi, aki a legutolsó kocsiból

mégis leugrott s magára hagyott egy nőt,

amikor a halálra szánt anyát az emberek

karján megpillantotta.

A vonat ezután újra elindult. De a

fuilkénk utasai ekkor már mások voltak,

mint fékezés előtt. Kivetkeztek hétköz

napi arcifejezésükből. A férfi szemében,

aki úgy érezte, mintha ő lépett volna rá

egy hullára, véres irízűt ült. A falánk nő

papirbagyúrt uzsonnamaradványait re

megve dobta az ülés alá s egész testében

úgy reszketett, mint egy végletekig kifino

modott idegzetű mágnásnő a XIX-ik szá

zadban. Azt hajtogatta, hogy az egész

tragédiában a legrettenetesebb az volt,

hogy a négy éves kislány azt kiabálta, hogy

„halni akarunk, halni akarunk”.

Megállapítottuk, hogy egy négy éves

gyermek nem is lehet tisztában a halál

jelentőségével. Felállítottuk kilencvenszá

zalékos valószínűségnek, hogy az elkesere

dett anya bebeszélte gyermekének, hogy

halni jó s hogy a kisgyermek, aki dühösen

kapalózva megmentője karján halni akart

a mozdony alatt: ez a négy éves kisgyer

mek úgy érezte, hogy a mozdonyvezető, aki lefékezte a vonatot s az emberek, akik anyjával együtt felcibálták őket a sinekről, mind gazemberek, mert valami nagyon, nagyon jótól fosztották meg őket, a haláltól, amire édesanyja azt mondta neki, hogy jó, hogy végtelen édes valami. S a falánk nőnek a sziklaszorosok közül már szederjesek voltak ajkai, amikor egyre ismételte a négy éves gyermek szavait:

— „Meg akarunk halni a vonat alatt!”...

.... De a vonat most már teljes sebességgel robohott a révi alagútban. S az utasok a sötét fuilkében is izgatottan tárgyalták a tragédiát.

Valaki mondta:

— Borzalmas volt a nyugalom, ahogyan az a nő halni akart. Nézzék kérem — mondta a sötétben — így állt, ötven lépésnyire a vonat előtt; én láttam; és így, csendesen, így letérdepelt a sinre...

Kirohantunk az alagútból és láttuk, hogy fuilkékben a sötétben beszélő úriember térdelve mutatja, hogyan szánta halálra magát a gyászruhás, a szerencsétlen nő. Egy józan, pirosarcu utas, — kereskedő, vagy ügyvéd talán, vasalt nadrágban térdelt s a nyakát ráfektetette az ülőhely bársonyára és mindezt az alagútban mutatva nekünk, ahol sötét volt, ahol nem láthattuk a letérdelését és a sötétben mondta:

— Így térdelt a sinre, éppen így, ahogyan én most mutatom.

Sötétben mutatta, a révi alagútban s mikor a világosságra kirohant velünk a vonat, már kelt is föl térdelő helyzetéből, annyira illuzórius volt számára minden realitás a tragédia kusza, józanságtipró szuggesztíójában.

De a vonat csakhamar teljes sebességgel Kalotaszeg táján futott a boldog, a sárga nyári délutánban.

Színes népviseletben a zöld lankák közé bkanyargó barna országúton virágos menet vonult piros csizmában, dalolva, gyalog... Pántlikás vőfélyi pálcák lengtek a vasárnapi ég kékségébe. Lakodalmas menet; elől a menyasszony és a vőlegény.

Egy sorompónál megint hirtelen lassít a vonat. Gyötrött utasarcunkra új rémület viaszsa fáty.

— Mi történt? — rohan mindenki az ablakhoz ismét és megpillantják a lakodalmásokat.

Semmi sem történt. A kanyarulat volt csak merészebb; azért kellett fékezni a száguldo vasmasinát.

És pillanatnyi örömről, fellelékezésünk Kalotaszeg táján összeülekeznek a barna úton vonuló menyasszony s vőlegény háttartalan boldogságával.

Valaki tapsolni kezd a menetnek. S tizenöt kocsiból, a vonat minden ablakából kihajló utasok elemi ösztönszerűséggel átveszik a tapsot. Nagyvárad és Kolozsvár között, meleg magyar vidéken Bánffyhunád körül nyíltzini tapsot kap délutáni plein-airben a jövőbetekintő élet és a meggyötrött utasok többé nem beszélnek a messze feledett tragédiáról.

(T. G.)

Hajtk és fészárunk edd g nem létezett árakban
Engel Lajosnál
Sas Passage volt enyveshát helyén

Moricz Zsigmond: Pillangó L. Lei: 150.

Nógrády József

uriszabó üzletét Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi) ut 10 szám alá. a Stern palotába helyezte át!!!

KÁLMÁN

ékszerész

üzletáthelyezés miatt minden
elfogadható árban kiárusít

NAP és ESŐERNYŐK

legujabb kivitelben, mélyen le-
szállított árban.

HARISNYA raktáramat teljes egé-
szben kiárusítom.

BLUM VILMOS, Köröspart

LINOLEUM Haas Lipót

legnagyobb linoleum és szőnyeg különlegességgel árúhá

Főlerakat: ORADEA-MARE
Bulevardul Regele Ferdinand No. 5.

Lerakatok: CLUJ, TIMIȘOARA.

Mélyen leszállított árak!

Felöltőszertű gumikabátok

legnagyobb választékban, elegáns fazonban 900-tól

VIASZOS VÁSZN

prima minőségű gyönyörű mintákban

80 cm. széles mtr.	100.—
100 cm. széles mtr.	125.—
125 cm. széles mtr.	145.—

BŐRVÁSZN

kárpitosok, kocsigyártók, könyvkötők részére
nagy választékban

115 cm széles 115.— Leitől feljebb.

LINOLEUM

szébbnél szebb mintákban

70 cm. széles	135.— Lei
90 cm. széles	170.— Lei

padióbevonásra mintázott vagy parket-linoleum
200 cm. széles négyzetméterenként 237.50 Lei
Kapható 250—300 méter szélességben is.

SZŐNYEGEK

Sírapa futószőnyeg 70 cm széles	96.—
" " 80 cm. "	139.—
" " 90 cm. "	163.—
Agyelő szőnyeg „Boucle”	125.—
Ottoman takaró „Karamani”	1600.—
Két oldalt hasznáható ebédőszőnyeg nagyon szép mintákban 200x300	1730.—

Ezenkívül nagy választék függönyben,
fali szőnyegben, lábőrlők, mindenféle
gumiaruk, torna cipők, sárcipők, játéka-
ru, gumilabda stb. stb.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Ehgyomorra fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

Igmándi keserűvíz

jó élvágyat,
kellemes közérzést
és munkakedvet biztosít

AZ IGMANDI nem tévesztendő össze másfajta keserűvízzel

Hohenlohe herceg, a váradai csodadoktor-kanonok

Írta: Nagy Márton, egykori főszolgabíró.

(1794—1849)

I.

A természet feletti dolgok iránti vágyódás s az élet-meghosszabbítás utáni ósztón: a melegágya a kuruzslásnak. Fátuma a hivatásos belgyógyászoknak, hogy az emberek nagy tömege jobban bizik a „csodatevő” hókusz-pókuszokban, mint — az orvosi oklevélben. S mert a hit is gyógyít, nem egyszer csodálatos gyógyulásokat mutat fel a kuruzslás. A nagy-beteg két eszei előtt van. Vagy meghal vagy meggyógyul. Ha orvos kezelése alatt hal meg, ezt csakhamar szárnyára kapja elítélőleg a hír. Míg viszont a kuruzslóknál csak az élelbenmaradást kürtöli az egész világ, még tódítva is a betegség aranyait. Az orvosi sikerekről s a kuruzslók felszüléseiről egyformán hallgat a krónika.

De megvoltak minden századnak a maguk nagy kuruzslói. Helyszüke miatt azonban maradjunk a XIX-ik századnál. Ennek volt talán a legjobb csodaorvosa és szentéletű csodatevő vakbuzgó papja, élén a hatalmas Kneipp Sebestyén, kivel csak azért nem foglalkozom; mert vízkúrját orvosaink is követik s minden művelt ember ismeri. De kiemelem a tudós rudnai papot, kinek emléke már fejedésbe ment: a nyitrai megyei Szokolcán 1786-ban született Madva Ferenczel, kőről még könyvet is írt dr. Arányi Lajos, a pesti egyetem anatómusa 1846-ban „Rudnó és elkészése” cím alatt. E nagy tudósi istentü Kossuth Lajos báró Wesselyáni Miklóshoz 1840-ben írt levelében, ajánlván orvosul akkor nagy belegen fekvő barátjának. „Ez ember — írja Kossuth — nem charlatan. Maga dr. Stähly, az országos főorvos is megialogatta s azon lélektel, hogy tanuhat tőle az egész orvosi kar s tiát is odavitte hozzá gyakorlatra. Nem hiteget — írja róla tovább Kossuth — nem árat senkit; de segít, hol már minden orvos mestersege kudarcot vallott. Nem mendemonda után beszélek — folytatja Kossuth. Egy sógoromat tudó-vészből gyógyította ki. Fiátnét vakaságból. Tudok esetet, hogy egy vakon születettnek, tudok másat, hogy egy 15 év óta vaknak szemévilágát adta vissza s nem operációval, hanem belső gyógyítás által.”

Rá is fogták az orvosok, hogy végzett orvos a jó rudnai plébános; jól tudván, hogy a kuruzslók népszerűségét azaz lehet tönkre tenni, ha kisütik róluk, hogy ők is okleveles doktorok.

A XIX-ik század csodatevő papja volt herceg Hohenlohe Sándor püspök is, ki-nél népszerűbb nagyról nem volt Nagy-Várad előkelő társaséletében, a múlt század első felében. A fejedelmi vérből származó püspök édes anyja magyar nő volt: Reviczky Judit, ki már születésekor papnak szánta fiát, tizenhatalcadik gyermekét. A kis herceg jobb szeretett volna katonai pályára lépni, hol ősei magas rangokat vívtak ki. Egy Hohenlohe Erdély kormányzója is volt. De meghajolt édes anyja akarata előtt és 19 éves korában papai engedéllyel pappá szenteltetett s gyermekiján már ölműzi kanonok lett. Váradra 1822-ben jött a váradai kanonokká kinevezett 28 éves ifjú herceg. Hét évvel később már a váradai káptalan nagy prepostja, végre 1844-ben sarducal címzetes püspök lett a hercegből. Hogy valóságos püspök, érsek, hercegprimás nem lett belőle, azt egyenesen Ferenc császár ellenszenvének köszönhette, ki a csenevész emberkének szokásos irigykedésével a ter-

meles férfiszépségek iránt, nem jó szemmel nézte a herceget, ki korának egyik legszebb férfja volt és csodagyógyításaira is elítélőleg azt mondotta: „Ha olyan nagy csodatevő, tegye meg magát püspöknek, én nem teszem!” S bizony, Ferencz császár alatt még címzetes püspök sem lett Hohenloheből!

De udvartartása fejedelmi volt. Sokat olvastam a herceg Hohenlohe váradai szalonjáról, csodás szépségéről, szellemességéről, csodagyógyításairól, kiváló szónoki tehetségéről s bőkezű jótékonyaságáról D'Artagnan, gróf Vay Sándor „Régi Magyar Társasélet”-ében, Tóth Béla „Magyar Ritkaságok” könyvében s a Reiner Bertalan 1891-ben megjelent „Magyar Kultúrák” című rendkívül érdekes könyvében. De legtöbbet hallottam e csodadoktor-főpapról gyermekeimben, a régi Nagyváradot kíváncsan ismerő s mesemondásban utolérhetetlen kedves elbeszélő jószág napagymától, a múlt század hetvenes éveiben jobb hazába költözött Csányi István ügyvédől, ki maga is sokat megfordult a herceg páratlan fényűzésű ebédjein, hangversennyel egybekötött estéjein. S nem győzte magasztalni a herceg unokanővérét, a fejedelmi háztartást vezető báró Reviczky Karolina alapítványi hölgyet és lebilincselő modorát, no meg a herceg házi ur vendégszeretét a kitűnő hegedűjátékát, melyet bájos unokanővére kísért a — spinetón (zongorán).

S aztán csodadolgokat mesélt jó öreg napagyma a herceg gyógyításairól; mert udvara öröké hemzsegett a nyavalyásoktól. „Aldották” is érlette a felgyógyult és segélyezett betegek. De annál rosszabb szemmel nézte a hercegnagyprépost csodakurát a császári bécsi-udvar, az egyház és papársai. Pyrker László egri érsek meg is róta erősen őt; de mindez nem térítette el gyógyításaitól, melyeknek csodaerejökben ő maga hitt legjobban.

A herceg Bajorországban kezdte meg papi működését. Előbb csak tudós hírével és kiváló szónoki tehetségével vonta magára a közfigyelmet. De megismerkedvén egy bajor paraszattal, a csodálatos gyógyításairól híres Marlin Mihállyal, ettől maga is kedvet kapott a kuruzslás gyakorlásához. Rézkáratélimádkozással gyógyított. Főpapi ornatusban állott a hóadt megjelenésű herceg a beteg ágya mellé, a beteggel szemben. Aztán érces hangon rákiáltott: „Mondom néked, keij fel és járj!”

S a hatalmas suggestio a legtöbbször megelte a hatását. Amint megelte már a regmult időkben is. Így gyógyított a herceg előtt a XVIII-ik század vakbuzgó csehországi csodaorvos-plébánosa, az 1727-ben született Gassner János. Egyedül maradt betegével. Keresztet vetett homlokára, felső testére s közelhajolva füléhez, imákat suttogott bele.

Mi ez, ha nem hipnotizálás, szuggesztálás, a maga döbbenetes hatásával! Őn tudatlanul is hipnotizált és szuggesztált a jóhiszemű herceg, amiként már őn tudatosan számtalan beteg gyógyít a világhírű párisi tanár: Charcot és e nagy előd nyomán ezer meg ezer lélekbuvar, hogy itt magát az állatidelejlenség (mesmerismus) tanát megalapító s 1733-ban született Mesmer Antal Ferencet legelsőütemem ki.

Folytatása következik.

Finom és olcsó áruk

a 20. század legújabb módjait

Rónai & Kohn

(Sas-passag) női és férfi divatruha üzletében
dus választékban kaphatók.

Női pongyolák már 175 Leit
Női kabátok 1000 Leit
Női szövet ruhák 450 Leit
legszébb kivitelben Model áruház Vlahuta (Sz. János)-u. 6.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész, Sas-passag 20 sz.

Saját készítményű SÉRVEKÖTŐ, HESKÖTŐ speciális kötszerek, női és férfi császár

A 60 év óta fennálló

Glücksman cég

Piața Unirii (Szt. László)-tér üzletét ismét felszerelnie békeminőségű

vászon és női divat

árukkal, melyeket elismert szolid árakon árúsít.

PODOL

egyetlen biztos szer a

lábizzadás ellen!

Ara 30 lei. Kapható gyógyszertárakban, drogeriákban. Megyei főlerakat Farkas István Apolló-drogeriája, Oradea-Mar

Mindennemű zsákok, ponyvák, vásznak, kenderkötélek, zsinetek, locsolótömlők legelőnyösebben.

Radó Samu és Tsa cégnél

Str. Avram Iancu (Kossuth-utca) 22.
Telefon: zam 2-40.

Hintafegyverek, nyugágyak, tornaszerek, halászhálók és lohálok.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

„VICTORIA”

KÖNYV ÉS PAPIRKERESKEDES

Str. Avram Iancu (Kossuth-utca) 8. sz. a Sas bejárattal szemben.

Mindenféle papír írószerek iskolai cikkek, újságot könyvek és irodalmi felszerelések tegelőcsobb beszerzési forrása.

Megérkeztek a legújabb könyv-ajándékok!

Defoltes- és ugorlás üvegeket

nagyon előnyös ártan az állítunk keskedők részére. — Eladás nagyban és kicsinyben kartelen kívül.

KOMLÓS

Frații Testvérek üveg, porcelán, lámpa, táblauveg gyári lerakat, Oradea-Mare — Nagyvárad, Strada Nic. Iorga (Zöldia-utca) 13. szám.

DACSAY uri-szabó Str. Szilárvészky-u. 11. = Elsőrendű uri ruhákat készít.

Sztupariu Trajánt három évi fegyházra, a feleségét nyolc hónapi börtönre ítélték

A törvényszék esküdtstzéki terme zsúriás megtelet érdeklődéssel. A megtelt padosorok mellett is igen sok ember szorongott. A hallgatóság legnagyobb része az, akiket a sűrűn zuhogó eső egyáltalában nem akadályozott meg abban, hogy az ítélet kihirdetésére eljőjenek.

Néhány perccel tíz óra előtt a fegyveres fegyőr elővezeti Stupariu Trajánt. A felesége ott ül már a vádlottak padján. Tíz óra után néhány perccel bevonul a bíróság. A nagytérmet ajtajait kulccsal lezárják, hogy az ítélet kihirdetését a járkálók zavarájék.

Szöllőssy Gyula táblabíró elnök felhívja a közönséget, hogy tartózkodjanak minden véleménynyilvánítástól. Ezután hozzáfűzi az ítélet kihirdetéséhez: — A törvény nevében!

A törvényszék bíróságnak mondja ki Stupariu Trajánt szándékos emberölés büntetében és súlyos testi sértés vétségében.

Bűnösnek mondja ki a bíróság Stupariu Trajánt szándékos emberölés büntetében tettestársi minőségben;

Vidican Jánost is bűnösnek mondja ki a bíróság súlyos testisértés vétségében. Ezért az enyhítő körülmények figyelembevételével

Stupariu Trajánt 3 évi fegyházra és 500 lei pénzbüntetésre ítéli.

Elfüggesztik ezenkívül politikai jogának tíz évig való gyakorlásától. A büntetésből hét hónapot a vizsgálati fogságban leltöltöttnek vett a bíróság.

Stupariu Trajánt 8 hónapi börtönre ítélt a bíróság.

Politikai jogainak gyakorlásától 3 évre felüggesztették.

Vidican János pedig, aki Stupariut egy bottal bántalmazta, 5 napi fegyházra ítélt a bíróság.

Ezután az ítélet indoklását olvasta fel az elnök. Részletesen ismertet az eseményeket. Méltatlanság a tanúk vallomását, amelyek között ugyan vannak eltérések, de a lényegükben a bíróság megállapíthatta az ítélet alapját képező tényeket. A tanuvallomások közötti eltéréseket azzal indokolta az ítélet, hogy a gyilkosság néhány pillanat alatt játszódott le és így nem minden tanu jegyezhetette meg jól magának az eseményeket.

Az ítélet kihirdetése után néhány pillanatig feszült csend van a teremben. Stupariu idegesen megrázkódik, mikor hallja az ítéletet, mert nem számított három évi fegyházra. A felesége halkan sir. Vidican János pedig némán, fehéren áll a helyén.

Magrini ügyész felelőszert jelent be a minősítés ellen, mert a gyilkosság kísérletének fennforgását nem akceptálta a bíróság és mert enyhének látja a kiszabott büntetést is. Kéri Stupariu fogvatartását és a felesége őrizetbe vételét, mert — szerinte — feltehető, hogy a súlyos ítélet elől elmenekül.

Dr Erdélyi Szevér védő a minősítés és a büntetés ellen felelőszert. Rednik Gábor dr azért jelent be felelőszert, mert a bíróság Stupariunéval szemben nem alkalmazta megfelelő mértékben a büntető törvénykönyv enyhítő szakaszait. Tiltakozik Stupariuné őrizetbe vételét ellen, mert annak szökésétől nem kell tartani. Dr Erdélyi Szevér kéri Stupariu szabadlábra helyezését, mert az beteg és orvosi kezelésre van szüksége.

Stupariu, a felesége és Vidican is felelőznek az ítélet ellen.

A bíróság nem helyezi szabadlábra Stupariut, de nem tartja szükségesnek a felesége letartóztatását.

A fő tárgyalás ezzel déli feltizenket órákor ért véget.

Mivel dr Rednik Gábor védőbeszédét egyes lapok nem reprodukálták helyesen, annak közlését kéri, hogy védőbeszéde jogi fejtegetés volt arra alapítva, hogy Stupariu a saját sátrából azzal a szándékkal távozott, hogy Hasas főállatorvoshoz megy. Kés nem volt nála. Viszont Stupariu

riuné hátulról lépett be a Vidicanék sátrába. Közte és a férje között állott Hidegkuti, aki az asszonyt megütötte. Erre Hidegkuti hátrafordult s ekkor kapta fel a kést Stupariu. Tehát az asszonynak sem bízhat ideje, sem lehetősége nem volt arra, hogy meglássa, hogy férje kést vesz a kezébe. Ez annyira egy pillanat alatt történt, hogy akarat-egyeség, amely a bűnrészeséghez és tettestársisághoz megkívántatik, teljesen hiányzik.

A kormány hozzájárult a királyhági református püspökséghez

Bukarestből jelentik: A kultuszminiszter előterjesztésére a minisztartanács hozzájárult a Királyhági melléki református püspökség megalakításához.

A kormány elhatározásáról táviratilag értesítették az erdélyi püspökségeket azzal, hogy a püspökválasztás határidejét augusztus 15-re tűzték ki.

A „Nagyvárad” harmincezer lejes készpénzsorsolása

Julius 12-én tartja meg a „Nagyvárad” kiadóhivatala

harmincezer lejes

nagy készpénzsorsolását

Ezek szerint a nyár folyamán, amikor kisorsoljuk tízezer lejes ajándékunkat ama előfizetőink között, akik nekünk új előfizetőköt toborítak, kisorsolunk külön még

Huszezer leit a „Nagyvárad” összes előfizetői között.

Ez a huszezer lei július 12-én a következő részletekben kerül sorsolásra:

I. díj 5000 lei.

II. díj 3000 lei.

III. díj 2000 lei.

IV. díj 2000 lei.

V. díj 2000 lei.

VI. díj 2000 lei.

VII. díj 1000 lei.

VIII. díj 1000 lei.

IX. díj 1000 lei.

X. díj 1000 lei.

Ugyanekkor — mint azt már több ízben jeleztük — kisorsoljuk a korábban meghirdetett tízezer leit is, de ebben kivétel az, hogy az előfizetők részesednek, akik nekünk legalább egy új előfizetőt gyűjtöttek. A „Nagyvárad” nagy készpénzsorsolása iránt máris nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Kicserélik az ezren felüli telefonszámokat

A nagyváradai telefont ezideig 12 szekrényrel bővítték le, amelyhez 7 telefonszámot volt beosztva. Ez meglehetősen munkát adott a telefonkiszolgálóknak, mert a szekrények messze voltak egymástól.

Most a telefonközpont elhatározta, hogy az ezrig terjedő telefonszámokat meghagyja, de az ezren felülieket közelebb hozza az alapszámokhoz úgy, hogy összesen 5 azekrényrel lebonyolítható lesz a forgalom, a nőtől a telefonos gyorsítást remélik. Az öszszvonás úgy sikerülhet, hogy a megszűnt s lemondott számokat kapják az ezren felüliek. Azt hisszük, hogy a jelenleg kényszerűen tűrhetetlen helyzet nem az segít, hogy a számokat változtatják meg. Azért pedig, hogy ezáltal egy új telefonkönyv lassan napvilágot, nem érdemes felforgatni a telefonszámokat.

A telefonszám ugyanis olyan a kereskedőnek, iparosnak, vállalatnak és egyéneknek is, mint egy törvényszéki bejegyzett védjegy, valószínű érték.

A község hozzászokott bizonyos számokhoz, például dr Voisinár János főjegyzői hivataláról mindenki tudja, hogy telefonszáma 13—70, a főorvos lakása 12—45, a Csisztrei Crisuri 16—06, a rendőrség 18—56, a Hegedűs Hirlapiroda 13—01. Ezeket a számokat

felcserélni annyit jelent, hogy a közönséget felesleges utánnézésre kényezteti a telefonigazgatóság s kizárja a megszokott üzleti tevékenységéből.

Az üzleti- és ipari élet nem tűri az ilyen változtatásokat, egy telefonszám, amely a vállalat, hozzátartozik az üzlethez s csak rendkívüli esetekben s körülmények között cserélhető ki. A tervezett változtatás tehát a telefonrendeltetéssel elentelés s keresztlétele nagyon megfontolandó.

Püspöktúrdól fúrdóvonalok menetrendje

Nagyváradról indul délelőtt 8.48, 11.50, délután 2.45 3.46, 7.25, 9.50. Várad-Velencéről délelőtt 8.58, 12.00, délután 2.55, 4.55, 7.35, este 10 órakor az utolsó vonat naponta közlekedik. Nagyalomástól II. oszt. jegy 26 lei, nagyalomástól III. oszt. jegy 14 lei. Várad-Velencéről II. oszt. jegy 14 lei, III. oszt. jegy 8 lei. Autobusz-járat óránként a Fekete-Sástól. Kónya Jancsi, Nagyvárad közönségének kedvelt zenekara a nagy Terasszon naponta háromszor hangversenyez.

Atlantic mozgó

3 1/4, 6 1/4 és 9 1/4 órákor

Apolló mozgó

3, 6 és 9 órákor.

Megnyitó délutáni előadás az Atlantic nyári moziban. :: Ma először

STANLEY

Hatalmas Dzsungel film az afrikai őserengetegekből.

Stanley és Liwingstone korszakalkotó kutatásai az afrikai rabszolgakereskedelem ellen.

Életv. szedelmes kalandok vadállatok és vademberek között.

A főszerepekben: George Walson és Louise Lorraine, a legbájosabb amazon.

ILJONSÁGOK

* **HÉTFŐN NINCS MUNKASZÜNET.** A rendőrprefektúra közli, hogy hétfőn, Péter és Pál napján csak hivatalos ünnep van és munkaszünetet nincsen. A nyomdai alkalmazottak részére azonban Péter és Pál munkaszünetes nap és így lapunk legközelebbi száma csak szerdán, a rendes időben jelenik meg.

* **Dr Roska Márton kitüntetés.** Roska Márton dr., a kiváló archeológus, egyet. m. tanárt, aki a múlt évben a bihari, az idén pedig az ottományi ásatásokat véggezte s aki nemrégiben is értékes tudományos előadásokat tartott Nagyváradon, kitüntetés érte. A kiváló tudóst megválasztották a német birodalmi régészeti intézet levelező tagjának. Ez a kitüntetés több egy akadémiai tagságnál, mert a világ legelőkelőbb tudományos intézetétől jött, amely csak nagy és értékes tudományos munkaságot szokott honorálni címeivel.

* **Patzkó zeneiskola** ma, 28-án, vasárnap délelőtt fél 12 órakor tartja matinéját a Kath. Körben. Brahms duett, Tarnay Györgyvirág, Pache Terzett, Dima, Posti, Rega, Rubinstein dalok. Éneklik: Mayr Margit, Petróczy Alice, Czeglédy Emmy, Szabó Ica, Czeglédy Irén, Horth Klára, Popa Délia, Gramma Blanka, Hegedüs Gizi, Schön Margit, Sinca Teofil, Zongoráznak: Rodin Lucia, Gödör Ica, Jacob Zoé, Szabó Mici, Harsányi Annus, Bódis Margit stb. Jegyek 50 és 25 leiben válthatók a pénztárnál.

* **Ha igazi műélvezetben akar részesülni,** úgy váltsa meg a jegyét a szerda esti Kelmay és Vajda koncertre a Kath. Kör pénztáránál.

* **Az élesdi jegyző fegyelmi ügye.** Kalmár Zoltán élesdi jegyző ellen a múlt év folyamán fegyelmit indított a vármegye azon a címen, hogy egy útleveleügnél szabálytalanságokat követett el s az adókönyveket meghamisította. A fegyelmi választmány a jegyzőt hivatalvesztésre ítélte és az ügyet a kir. ügyészséghez tette át. A bíróság a jegyzőt a vád és következményei alól felmentette és Kalmár Zoltán a felmentő ítélettel állásába való visszahelyezését kérte. A fegyelmi választmány tegnap délelőtt tárgyalta Kalmár Zoltán ügyét. A választmány Dimitrescu törvényszéki elnök elnöklete alatt úgy határozott, hogy az egész ügyre új vizsgálatot rendel el, mert a bírósági ítéletben olyan indokok szerepelnek, melyek még nincsenek kiderítve. A fegyelmi választmány határozata szerint, ha valaki a büntető törvénykönyvbe ütköző cselekményt nem is követett el, fegyelmileg súlyosan is büntethető, amennyiben a megye fegyelmi szabályzatát áthágja.

* **Siremlék avatás.** A régi Nagyvárad városi úri társadalmának szeretetteljes emlékezetében maradt az 1919. évben elhalt ivánkai Fleischhacker Hugó örök pihező helye, ezideig jeltemül állott. A jóbarátok kegyeleme most siremléket vont Fleischhacker Hugó hamvai köré, mely siremlék avatása *j. hó 29-én, hétfőn d. u. 6 órakor fog a Rulikovszky-úti temetőben végbemenni.* Ezen ünnepélyes alkalomra néhány

Fleischhacker Hugó jóbarátai, ismerősei ez uton is meghívattak.

* **Eljegyzés.** Ritter Maresi (Szudrics) és Engländer Lajos (Tenke) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

* **A Kereskedelmi Csarnok közgyűlése.** A Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok Oradea-Maren, Vitéz Mihály-ter 6. szám alatti székházának nagytermében folyó évi július hó 12. napján, délelőtt fél 11 órakor rendkívüli közgyűlést tart, amelyre a t. tagokat ezeneml meghívjuk. Tárgysorozat: 1. Az 1925. évi költségvetés bemutatása és a tagdíjak emelésével kapcsolatosan az alapszabályok 8-ik §-ának módosítása. 2. A Kereskedelmi és Iparkamaráról szóló törvény ismertetése és a kamarai választások. Oradea-Mare, 1925. június 26. Az elnökség.

* **Egy fiatal uriaszony tragédiája.** A város úri társadalmára jól ismerte Andrei Silviu volt főhadnagy feleségét csikszent-simonyi Lakatos Piroskát. A szerencsétlen, alig húsz esztendő fiatalasszony súlyos tüdőcsúcsburatot kapott és néhány hónapi betegsége után tegnap este rövid szenvedés után meghalt. A szimpatikus fiatal asszonyt mindenki szerette és korai halála általános részvétet keltett. Temetése ma, vasárnap délután 5 órakor lesz a Vlahuta (Szent János)-utca 66. sz. alatti gyászházából.

* **A Lakásbérlők az Iparkamarában tartják mai közgyűlésüket.** A Lakásbérlők Szövetsége mai közgyűlését ismét a Kereskedelmi és Iparkamarában tartja délután 4 órakor. A közgyűlésen, amely az alapszabályokat fogja módosítani és a tisztikart megválasztani, maga az elnök dr. Kiss Döme fog elnökölni. Minthogy másfelé nem tudott a titkár nagyobb termet találni, úgy fognak segíteni a közgyűlés tömegén, hogy kinyitják az összes ajtókat, hogy így is helyet juttassanak a megjelenteknek. A gyűlésen az elnök időt fog adni a nemtagoknak, hogy beiratkozzanak és részt vehessenek a választásban, illetve a szavazásoknál.

* **Egy bécsi cég csődöt kért Darvas Vilmos főutcai kereskedő ellen.** Néhány hét óta nem adtak be újabb esődkérvényeket és már azt lehetett hinni, hogy a súlyos gazdasági krízis a nagyváradia piacon enyhült. Most egy olyan főutcai kereskedő ellen adtak be esődkérvényt, akinek eddig jó meze volt a nagyváradia piacon. Dr. Fischer Jenő aradi ügyvéd a bécsi Schüller et Comp. nagykereskedés nevében arra kérte a bíróságot, hogy Darvas Vilmos kereskedő ellen mondja ki a csődöt, mert az 248.770 leinek megfelelő svájci frank tartozását az esedékesség idején nem fizette ki és bejelentette, hogy kötelezettségeinek nem tud eleget tenni. A csődkérvény elmondja, hogy Darvas

nem tudott kifizetni egy 170 ezer leies tartozását és ezért a törvényszék előtt per eljárást van ellene folyamatban. De pere még egy 24.200 csechkoronás tartozásért az aradi Köte-Szövőgyár 30 ezer leies tartozásáért is. A bíróság még nem dönt a csődkérvény felett.

* **Mennyit ér az emberi élet.** A Franco-Romana Általános Biztosító Részvénytársaság e hó 11-én tartotta meg évi rendes közgyűlését, amelyen C. Coanda tábornok, volt miniszterelnök s a szenátus volt elnöke elnökölt. Coanda tábornok bejesztette az igazgatóság nevében az elnöki üzeméről szóló jelentést, mely szerint Franco-Romana életbiztosító állománya 1925. december 31-ig elérte a 195 millió leit. A intézet eddig károkért 15.249.712 leit fizetett ki és a néhány száz milliónyi viszonyos biztosítási tartalékon kívül az intézetnek 26.972.683 lei külön tartaléka van egyelőre nem látható esetleges nagyobb kár rendezése céljából. A közgyűlés elismeréssel vette tudomásul az elért nagyszerű üzleti eredményt és a pénz értékvizonyára való tekintettel alaptőkéjét újabb 3 millióval emelte fel.

* **Felhívás az orvosokhoz.** Az országos orvosszövetség biharmegyei fiókját július hó 1-én, szerdán d. u. fél 6 órakor tartja évi közgyűlését a vármegyei háza kis termében, melyre a tagokat ez uton hívjuk meg az Elnökség.

* **Az idei szezon kimagasló művész eseménye a Kelmay és Vajda koncert.**

* **Egy böcs törvény Bulgáriában.** Szófiából jelentik, hogy a bulgár szobrajogi meazavazta azt a törvényjavaslatot, mely szerint az összes újságírókat mentesítik az adózás kötelezettsége alól.

* **A Munkásszínház vasárnapi előadásának műsora:** Nyitány, éneki az összes munkássági dalárdája. „A legnagyobb bűn”, írta Gagyovszky Emil, előadja a munkásművelődőgárda. „A cár nevében”, írta Hoffmann Jenő, előadja Demkó Böske. „Szegény Ábris megdicsőülése”, írta Vitéz Mihály, előadja a Munkásművelődőgárda. Jegyeket az előadás napján a színházi pénztárnál lehet váltani.

* **Szigoruan megbüntetik a vasárnapi munkaszünet megszegőit.** A vasárnapi munkaszünetről szóló törvényt alkalmazásáról újabb miniszteri rendelet jelent meg. A rendelet a munkaszünet megszegőire száztól ötezer leig terjedő pénzbüntetést szab. Azon munkaadók, akik tiz munkánál többet foglalkoztatnak, hasonló kihágás esetén ezertől tízezer leig terjedő pénzbüntetéssel sújtatnak.

* **Bódis ékszergyáros bűnvádi feljelentést tett üzletének lefoglalása miatt.** Bódis ékszerésznek a bazárépületben van üzlethelyisége, amelyért évek óta per folyik közte és egy Bucurenciu nevű rokkant főhadnagy között, aki annak idején a lakáshivatallal elrekviráltatta az üzlethelyiséget. A pert az összes hatóságok előtt tárgyalták már és most a Curte de Cassatie úgy döntött, hogy a főhadnagy elfoglalhatja az üzlethelyiséget. A főhadnagy Bakó Bálint végrehajtóval lezáratta az üzlethelyiséget, amelyben Bódis minden áruja is ott maradt. Tegnap pedig az üzlethelyiséget Bódis távollétében felnyitották. Emiatt Bódis bűnvádi feljelentést tett az ügyészségen és a vizsgálóbíró a kulcsokat is lefoglalta.

DORIAN TERRASSE és Dorian filmszínház

Ma, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor

Maciste Amerikában

Sláger vígjáték 6 felvonásban.

Előzőleg: Malek és a kísértetek 2 felvonásos burleszk.

Holnap, hétfőn 6 és 9 órakor

TAIFUN

Szere'mi dráma 7 felvonásban.

A főszerepben: Warren Kerrigan.

Csodaszép felvételek Jáva sziget tropikus vidékéről.

* Egy hároméves kisleány borzasztó szerencsétlensége. Szekacsán Annus hároméves kisleány a szülei Str. 20. Aprilie (Kolozsvári-utca) 12. szám alatti lakásában konyhában egyedül hagyták és a szerencsétlen gyermek volt egy pohárban levő zsírosszóda-oldalból. Több órai borzasztó szenvedés után a gyilkos néreg végzett vele. A rendőrség megindította a nyomozást, hogy kit terhel a felelősség a szerencsétlen gyermek haláláért.

* A felekezeti iskolák és a vizsgáló biztosok. Bihar megyében megtartottak már az összes felekezeti iskolák az évről vizsgálatokat. A közoktatási törvény nem ismer sem évről vizsgát, sem abszolút vizsgát, ezeket eltörölte így az évről vizsgálatok tulajdonképpen csak évről ünnepek, amelyeknek a tanulók klasszifikálása semmi befolyásuk nincsen. A kir. tanfelügyelőség ezekre az évről ünnepekre biztosokat küldött ki, azonban kissé lekésztet, mert az évről ünnepek, illetve vizsgákat a vármegye legtöbb felekezeti iskolájában már megtartották. Most szerkesztőségünkhöz azt a kérdést intézték néhány községből, hogy kötelezhetők-e a felekezeti iskolák arra, hogy a biztosok előtt megismételjék a vizsgálatokat. A tanfelügyelőség erre nézve azt az információt kapta, hogy a vizsgák nem ismétlődnek meg. A tanfelügyelőség is csak ünnepeknek tekinti ezeket a vizsgákat, az abszolút vizsgákat sem kívánja, mert azok is eltöröltek. Ahol a vizsgáló biztosok nem kések még le, ott meg fognak jelenni az évről vizsgákon, de ahol már megtartották, ott a biztosok ismétléseket nem követelhetnek, de nem is követelnék, mert maguk is tudják, hogy ez nem törvényes és nem is lehetne egy ilyen vizsgarúdat pedagógiai szempontból komolyan tekinteni.

* Megjelent magyar nyelven az új munkaszüneti törvény. A vasárnapi munkaszünetre és egyéb törvényes munkaszüneti napokra vonatkozó 1891. évi XIII. magyar törvény, amely eddig Erdélyben törvényben volt és a vonatkozó eddigi rendeletek hatályon kívül helyezték és a vasárnapi munkaszünetet s törvényes ünnepségeket a kormány új törvénnyel, egyenesen szabályozta az egész ország területére. Az új törvény a régihez képest lényeges újításokat tartalmaz és véglegesen szabályozza azokat a függő kérdéseket, amelyek eddig annyi zavart és bajt okoztak. A törvényre szükség van minden kereskedőnek, iparosnak, vállalkozónak, egyáltalán minden munkaadónak és alkalmazottnak annál is inkább, mert a törvény a munkaszüneti napok szabályozásán kívül a zűrzárra, a vásárokkal is foglalkozik, szabályozván azon kivételeket, amikor a munkaszünet nem kötelező. Pontos utasításokat tartalmaz a törvény a bodegákról, kocsimárra és italmérő helyekre nézve is. Az új törvényt dr. Soós István városi I. aljegyző fordításában jelenik meg és 20 leírt kapható a Hegedűs Hirlapírodában és Béres Károly nyomdájában (Str. Regele Ferdinand 14).

* Dollár — angol font, — sweici franc, — román lei készpénzt kihelyezi budapesti bérházakra és magyarországi mezőgazdasági nagybirtokokra I. helyű jelzálogbiztosítékkal évi 32% kamat mellett Magyarország békebeli legtekintélyesebb, tőkelegerősebb és legmegbízhatóbb bankja; a Róth Bank Budapest VI. Vilmos császár-ut 45. Alapítási éve: 1906.

* Olasz vizum 750 lei. Szerb vizum 1034 lei. Cseh vizum 591 lei. Francia vizum (1 évre) 1170 lei. Német vizum 700 lei. Gyorsan és pontosan készül a Hegedűs Hirlapírodában.

* Pöstyén iszapja évszázadok óta mivel csodát és világhírűvé tette ezt a fürdőt. Pöstyénben minden rendű és rangú beteg megtalálja a neki legjobban megfelelő elhelyezést, mert a fényes berendezésű Thermia Palacetól a legszerényebb szobáig minden nívó képviselve van. Jó polgári lakás ellátással napi 50 ke-től feljebb. Aki nem utazhat, használja otthon Pöstyén eredeti iszapját. Beszerezhető minden gyógyszer után, vagy a főlerakattól: Singer László, Timisoara II. Strada P. Tege No 2. Felvilágosítások a fürdőről ugyanott.

* Bonyodalmak egy váradi bajnoki meccs körül. Még ezer szerencse, hogy elkészült a Károly-pálya, mert most már többek között arról is folyhat vita, hogy a mérkőzések melyik pályán kerüljenek lejátszásra. A Nagyvárad tegnapi számában Balogh János, az Egyetértés elnöke nyilatkozott s még bizott igazában, megmaradt amellett, hogy a meccset csakis a Sporttérre lehet lejátszani. A NAC viszont a szövetség utasításának megfelelően a Károly trónörökös-sportpályához való jogát nem volt hajlandó feladni. — Végre aztán tegnap sikerült a két klub között támadt differenciákat eloszlatni. A megegyezés létrejött s ilyenformán a NAC — Egyetértés bajnoki meccs ma, vasárnap délután hat órakor a Károly trónörökös-pályán kerül lebonyolításra. Az izgalmas és minden tekintetben nívósan ígérkező bajnoki meccs, — amely különös befolyást gyakorolhat az 1925. évi bajnokság sorsára is — dr. Morár Teofil vezetése alatt fog lefolyni. A két klub vezetősége, tekintettel a várható nagy érdeklődésre, a belépőjegyek árát igen mérsékeltten állapította meg.

* Az új bérkocsi állomások. Kőszeghy főmérnök helyettese Szenes mérnök tegnap terjesztette a tanács elé elfogadást végzett azokat az új bérkocsiállomásokat, amelyekben a mérnöki hivatal a rendőrséggel együtt állapodott meg. A bérkocsik új állomáshelye a következő: A Kath. Körtől a Főutig a Károly főherceg-utcán, (a színház mellől eltávolítják a bérkocsikat), a Bratianu (volt Szaniszló-utcán) a 71—73. számú házak előtt, a Széchenyi-épület mögött, a Templom-téren, a velencei állomáson és a Str. Alexandri (volt Teleki-utca) és Vitéz-utak sarkán s a Str. Gojdu volt Beöthy Ödön-utcán fognak állani még kocsik. Az állomások aszfaltozása 222.000 leibe kerül, amelyre a város póthitelt kér.

Selyem ruha és ingzefirolak a legszebb kivitelben, HAJNAL és RÓZSA vászon és női divatruházában

* Dollár, — angol font, — sweici franc és román lei átutalásokat kamatozó folyószámlára elfogad és azt évi 32% és 36% közötti gyümölcsözőteti Magyarországi békebeli legtekintélyesebb, tőkelegerősebb és legmegbízhatóbb bankja; a Róth Bank Budapest VI. Vilmos császár-ut 45. Alapítási éve: 1906.

* Orvosi hír. Dr. Schwartz Jenő röntgen-szakorvos, aki hosszabb ideig bécsi és párisi klinikák röntgenlaboratóriumában működött, rendeléseit Str. Pavel 12. alatt megkezdte. Röntgen átvilágítások, felvételek, felületi és mélytherápia.

* Iparművészeti kiállítás az Orsolya-zárdában. A kiállítások keretéből is kiemelkedő az a kis gyűjtemény, melyet az Ipari Továbbképző növendékei, mint ezúttal munkásságukat bemutatnak. Leheltszerű női fehérművek, finom csipkék, most annyira divatos tulipánkák, pozsonyi himéz, aszúr és szálhuzásokban szebbnélsebb darabok kerültek kiállításra. Értéküket nagyban emeli az a körülmény, hogy a növendékeknek maguknak kellett azokat tervezni és elkészíteni. Feltűnő szép a nec-művek, gyönyörűek a különböző fajtájú és technikájú kézműmunkák, művészien hűek a virágok. Nagyon szellemesen van alkalmazva a tollfés és festés, mellyel elhasznált tollakból készítették szebbnélsebb aprakációt. Nem utolsók azok a bájos leányruhák, melyeket a növendékek maguknak készítettek. A mai tülhajtás mellett jól esik ilyen nemes egyszerűséggel

megtervezett és elkészített leányruhákat látni. Az egész kiállítás, mindenre kiterjedő figyelem és vaslasztékos izlés dícséri, mely elsősorban Hedrich Janka iparművésznőt és dr. Bánáss igazgató érdeme. A kiállítást igen sokan látogatják, a belépés díjtalan és hétfő estig lesz nyitva. Ugyancsak kiállítást rendezett a továbbképző festő iskolája, melynek vezetője Lestyán festőművész. A kiállított képes kitűnő vezetéről tanuskodnak és nem egy nagy-jövőjű tehetségnek szárnypróbálgatásai és első sikerei.

A Legszebb paplanok HAJNAL és RÓZSA cégnél készülnék, négyzetkár, átalakításokat ellegcünk

* Az Imrik-zeneiskola július 5-én délután 5 órakor tartja évről hangversenyt, melyre felhívjuk a zeneértő közönség figyelmét. Imrik Kornélia tanárnő az ó, veleszületett nagy zenetehetségével nemcsak a technika elsajátítására, hanem a zene magasabb művészetére, szintűgy meszteri vonással és tudással vezeti növendékeit, amiről a közönség számtalanszor meggyőződhetett. Előadásában hatalmas klasszikus erő lüktet, melyet átlátnál növendékeibe. A bármely irányú zeneművek, — zseniális tiszta fellogzásban fellogoztatva, — azok kidomborítását növendékeiél bárki is tanulságul veheti. Ezzel a többi szerzők között fel fognak vonulni Liszt, Beethoven és Chopin stb. művei.

* Szerdán és csütörtökön Halló Amerika.

* Meghívás. Az „Asociatia Generala a Medicilor din Romania Filiala Bihor” évi rendes közgyűlést július hó 1-én délután 6-kor a vármegyháza kistermében tartja meg, melyen való megjelenésre úgy a megye, mint a város területén működő összes orvosokat tisztelettel kéri az elnökség.

Legfinomabb cipere szappan AGI szappan.

* Japán szerencsésen élte túl a világháborút, de tavaly két hatalmas földrengés rázta meg. Sok ezer ház pusztult el, sok-sok ember halt meg, vagy vált hajléktalanná. Áríz söpörte végig az utcákat. Az emberek feje fölött beomlottak a mennyezetek, megingott körökörül a láthatár, a tenger átsapott a védőgátakon, az erdők meggyuladtak, az ember érezhette gyengeségét és gyámszalanságát. Egy ilyen hatalmas, megröndítő emberi tragédia játszódik le, a „Taifun” című filmben, melyet holnap, hétfőn mutat be a Dorian-filmszínház. Egy vakmerő kalandor körmei közé került leány a taifun mindent elsöprő, rettenetes viharába kerül és tépett ruhában, rongyosan, összebebebe, csurron vízesen akad rá a férfire, akit szeretett és aki szereti.

* Dollár, — angol font, — sweici franc, — román lei készpénzt magyar mezőgazdálknál, a magyar gyáripárhán és árukereskedelemben heti 34% kamattal gyümölcsözőtetheti Magyarországi békebeli legtekintélyesebb, tőkelegerősebb és legmegbízhatóbb bankja; a Róth Bank Budapest VI. Vilmos császár-ut 45. Alapítási éve: 1906.

PERZSASZONYEGEREK részvételére is kaphatók STERNBERGNÉL, Bul. Reg. Ferd. 14

* A Népkyntia céljaira Arató Ferenc 200 leit, Váradi Ignác ny. vasuti felügyelő édesanyja halála évfordulóján 100 leit adományozott, mely adományt hálás köszönetet mond az Elnökség.

* A SPORHTIRLAP hétfőn reggel fél 9 órakor jelenik meg.

Divatoslikos Popellnok Lei 154-ait gyönyörű vala ztesban Leliner Márton Rézv.-lárs.-nál.

* Magyar, német, cseh, szerb, olasz, francia vizumok pontos elkészítése csak a Hegedűs Hirlapíroda révén.

* Sertéspestis elleni „Phylaxia”-szérum eredeti budapesti csomagolásban kapható a „Szent István” gyógyszerárban Oradea-Mare, Str. I. C. Bratianu 60.

Szenzáció
Az Atlantic nyári mozgó
vasárnap délután 3 és 6 órakor
teljes sötétségben
előadásokat tart.
Mindenki nézze meg Nagyvárad
legújabb szenzációját!

* Most van alkalma minden hölgynek a nyári divat szükségletét olcsón beszerezni, mert mielőtt Kertész Reklám üzletét a Rimanóczy-utcaáról áthelyezné, melyen szállított árban kiarszik.

* **Biharfürdő (Stana din Vale.)** Klimatikus gyógyfürdő és nyaralótelepen a szezon július 1-én kezdődik szeptember hó 15-éig tart. Vasutállomás Beius (Belényes) Biharfürdő 1160 méter magasban ösfenyvesek közepén fekszik. Interurbán telefon, fürdő, napfürdő, tennisz, torna, hátszlovak.

Darvas harisnyát legjobbak!

* Legjobb telefonkészülék! villanykörte és manometer raktáromról. Telefon és villanszerelést, minden fémipari és esztergamunkát, javításokat igen szolid áron vállal Rajz elektro-mechanikus. Szalárdi-utca 9. Telefon 512.

* Szép lakása csak akkor tökéletes, ha Orient szőnyeg és gobelin díszíti. Egyedüli készítője Schulhof Emilné Orient szővművészeti iskola Ciorogariu Uri-utca 12. (Gimnázium.)

* Szerdán és csütörtökön Halló Amerika.

A legszebb Damaszt asztalmenüekben és választék **HAJNAL és RÓZSA** vászon és női divatruházban.

* Egy „leépített” igazgató, egy „redukált üzemű” gyáros, egy „kiegyezett” kereskedő és egy „kisbabsági” részvényes naplója. Ezen cím alatt van összefoglalva és állandó rovatként feldolgozva az egész erdélyi és bánági közgazdasági élet minden fázisa és riportszerű eleménye, a „Pénzvilág” közgazdasági folyóiratnak minden hó elsején megjelenő számban. Az érdekesítő és változatos tartalma, de mindig izléses stílusban megírt folytatásos cikksorozat mint egy élő színháték jelenik meg az olvasó előtt. Szerkesztőség és kiadóhivatal: „Pénzvilág” Oradea-Mare, Str. Jókai 17. Telefon 9. Mutatványszám díjtalanul.

* Goldstein Regina női kalapüzletét Vlahuta (Szt. János-utca) 4. alá helyezte.

Ideal cipőkrém kapható a Mihai Viteazul (Nagy-piaci) elárulító helyen és **STERN** büroijében. Str. Avram I. (Kossuth-u.) 9.

* Vizumot gyorsan, pontosan, biztosan, megrendelt időre, csak a Hegedűs Hirlapiroda küldi el. Telefon 1301.

* A legcsunább írás is 8—12 óra alatt izléses szép írássá alakul át Szűcs Izso tanár, Ciorogariu püspök (Uri)-utca 24. sz. alatt. Juliusban kezdődő szépírási tanfolyamán. Tandíj óránként 35 lei.

* Bomba 6 lei az Eldorádóban.

* Ma nyílik meg a modern amerikai bar a Püspök-fürdőben. Jazz-Band. — Autobusz-járat.

Sejteményű tuszer, grenadin függöny és ágyterítőre 150—200 cm. **HAJNAL és RÓZSA** cégnél.

* Cseh fürdőkre vizum a Hegedűs Hirlapirodában.

Pásztor Árpád: Tolszoy tragédiája (L. 22)

* Orvosi gyakorlatban legjobban bevált, viselésben legkényelmesebb modern öltözködéshez legalkalmasabb haskötőkötő készit Kovács Sándorné (Nikosz-telep) Gyúdsudvarral szemben.

minőségben vezet

* A legelterjedtebb betegség a rheuma, mert ezt hanyagolják el a legtöbben. Pedig ha idejében használja Pöstyén iszapforrásait, úgy évszázados tapasztalat szerint biztos a segítség. Még ma kérjen prospektust a fürdő képviselőjétől: Singer László, Timisoara II; Strada T. Tegel 2. Ha nem utazhat, használja otthon Pöstyén eredeti iszapját. Beszerezhető minden gyógyszertár utján, vagy a fürdő képviselőjétől.

* **Orbán Sándor** testnevelő iskolájában (Str. Rimanóczy-utca 13.) július hó 1-től szeptember 1-ig 2 havi nyári torna és vívó tanfolyam nyílik. Az oktatás délelőtti órákban lesz. Fölvételnek középiskolai tanulók, kisgyermek és a reggeli órákra felnőttek. Bővebbet a főnti torna és vívó tanteremben.

ZONGORÁK resztalízetre kaphatók **STERNBERG**EL, Bul. Regele Ferdinand 14.

* Ma nyílik meg a modern amerikai bar a Püspök-fürdőben. Jazz-Band. — Autobusz-járat.

* „Enyveshát” fényképészetét a Sas alól Reg. Ferd. (Rákóczi-ut) 23. Steiner-péközlete épületébe helyezte át. Amatőrök felvételeit jutányosan, tisztviselők, nyugdíjasok, vasutasoknak 20 százalék engedmény. Utlevélek vízumoztatását vállaljuk.

Fehérnemű és ágynemű vásznak, bauszlok és vászlatokban **HAJNAL és RÓZSA** cégnél kaphatók 1.

* Ma nyílik meg a modern amerikai bar a Püspök-fürdőben. Jazz-Band. — Autobusz-járat.

MOZI

— **Atlantic nyári és Apolló mozgók.** Ma, vasárnap dupla szenzációja van az Atlantic nyárimozgónak. Először is az, hogy ekkor nyitja meg délutáni előadásait teljesen elsötétített helyiségében. Kellemes, szellős helyiségben élvezheti ezután a közönség az Atlantic-mozgó minden délutáni előadását, a verőfényes nap semmiképp sem zavarja az előadásokat, nem zavarhatja, mert az Atlantic nyárimozgó áldozatrakész igazgatósága módot talált arra is, hogy a túlhevített, zárthelyiség helyett kellemes, hűvös helyiségben rója le vele szemben halálját. A másik szenzációja legújabb hatalmas filmje, a Stanley Livingstone és Stanley erős harcot folytatótt életveszedelmes kalandok közt az afrikai rabzolgakereskedelem ellen, ahol nem is annyira az afrikai ősrangtegek vadállatai voltak veszedelmesek, hanem az emberbőrbe bújtatott vadak. Igazlmas, a megszakadásig megfeszült idegekkel bámuljuk az életveszedelmes kalandokat s csak ekkor tudjuk honorálni e két kiváló tudósnak és társaiknak ama hatalmas teljesítményét, amit a kulturáért, az előrehaladásért az emberiség érdekében végeztek. Az Atlantic nyárimozgóban az előadások negyed 4, negyed 6 és negyed 9 órakor kezdődnek. Az Apolló-mozgóban 3, 6 és 9 órakor kezdődnek.

— **A Dorianéfilmszínházban** ma, vasárnap látható a „Maciste Amerikában” című 6 felvonásos sláger filmjáték, mely egy óceánjáró fedélzeten játszódik le. Oszdálatos nápolyi és newyorki felvételek élénkítik a filmet. Előzőleg színpadra került „Malek és a kísérletek” című 2 felvonásos amerikai burleszk a főszerepben Buster Keatonnal. Az előadások 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. — Holnap, hétfőn lesz a bemutatója a „Taifun” című 7 felvonásos szerelmi drámának, melynek főszerepét Warren Kerrigan alakítja. Jáva gyönyörű szigetén, tropikus erdőkben készültek a felvételek. Egy fiatal leány egy vakmerő és mindenre elszánt ember haláljába kerül s csak egy mindig elseprő taifun mentheti meg. Az előadások hétköznap 6 és 9 órakor kezdődnek.

TOVÁSBÉ

Zürich, június 27. Nyitás: Berlin 122 60, Newyork 515, London 2503 háromnegyed, Páris 2355, Prága 1525, Budapest 0.007255. Bukarest 240, Bécs 0.007255.

Bukarest, június 27. Zárlat: Devizák: Páris 995, London 1062, Newyork 217 fél, Milánó 795, Zürich 4240, Bécs 30 három, Prága 645.

Valuták: Font 1050, frank 1055, svájci 41, lira 820, dinár 365, dollár 216, osztrák 30 fél, magyar 30 fél, szokol 635.

Zürich, június 27. Zárlat: Berlin —, Amsterdam 20655, Newyork 515, London 2503 három, Páris 2360, Milánó 1815, Prága 1525, Budapest 0.0072 fél, Belgrad 892 fél, Bukarest 240, Varsó 99 egyen, Bécs 0.007255.

NYILTTÉR

Felhívás.

Egyik ügyfelem Tarsoly János oradea-marei bejegyzett cég vasúri üzletét át akarja venni. Felhívom nevezett cég hitelezőit, hogy követelésüket nálam július 2-áig bezárólag írásban jelentsek be, mert ügyfelem a be nem jelentett követelésekért felelősséget nem vállal.

Dr. Frankó József, ügyvéd
Oradea-Mare, Str. Gen. Berthelot 17.

Köszönet mindazoknak, akik felejtethetetlen leányunk és testvérünk temetésén részvételükkel fájalmunkat enyhíteni igyekeztek. Köszönetet mondunk a koszorúkat is.

Svetlika Vínóze
és családja.

Andrei Silviu úgy a maga, mint fiacskája Silviu, valamint szerető szülei Csikszentsimoni Lakatos Antal és neje szül. Hucker Antónia, testvérei és az összes rokonok nevében legmélyebb fájdalommal tudatják a legjobb feleség, szerető édesanya, gyermek, testvér és rokon

Andrei Silviusné

szül. Csikszentsimoni Lakatos Piroksa folyó hó 26-án éjjel 11 órakor, életének 20-ik, boldog házasságának 4-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunyt.

A megboldogult drága halott földi maradványai folyó hó 28-án délután 5 órakor fognak Str. Vlahuta (Szent János-utca) 66 sz. gyásházától a rom. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és az olasz temetőben levő családi sírjában örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő szentmise áldozat az elhunyt lelkiüdvéért f. hó 30-án délelőtti 10 órakor fog az olasz-plebánia templomban az Egek Urának bemutatni.

Mely végtisztességtelre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tiszteltetlennel meghívotnak.

Oradea-Mare, 1925 június 27.

A dás és béko lengjen a korán elhunyt drága poral felett!

HÁZ

jó forgamu fűszertellett havi 70—100 ezer lei forgalommal Cim a **HEGEDUS HIRLAPIRODABAN**

Az ősi Várad levelesládájából

Ita a világ világ, mindég dult köz-
cim és rangkorság. A szabadság,
demokratikus küzdelmei az egyenlő-
ségi esztétikát nevében végre is hozzá-
tették a „tekintetes” címet,
olyan hiába harcolt Tánácsos a
„end”-jével. Mindössze annyit ért
hogy goromba fráternek tartották.
tekintetes cím azonban általános ke-
let, ebbe bele is pusztult hamarosan,
azért, hogy helyt adjon a még
b és ragyogóbb „magyságos” titu-
lumnak az újfajta csodabogárnak is
nevet a maga elkeseredett oppozi-
ciójával jó Brassai Sámuel szemé-
re aki oly módon próbálta elvenni
a jázikeket, hogy kivétel nélkül min-
den „magyságot” olt, még a hozzá be-
számtaloztatott drótostót is így szólította

Nagysád a huzalos...?
A maró szatirára se adott a ma-
rart a rangkorság nála vérben győ-
dolog. A legősibb titulusokból
nagyon néhány száz maradt fenn szá-
zadnyelvi emlékeinkben, de csak, amit
60-as évek címekben és társadalmi
főnököztetéseken produkáltak, az
maga is eleget mondó és még többet
elő teljesítmény.

Attak az 1836-iki várad tűzvész alkál-
maz udvart, főnemességet, nemes ura-
t polgárságot egymással a egymás
rítkezni. Le halvány fogalmunk se
óla: melyni mindenféle rangfokozati
ség tagolta szét magát a polgársá-
gig a nemes és nemzeti tanács-
l a főbíró úron, a város, utca-kap-
tizedes és megbízott emberek át
Hitzig János Kapucinus-utcai polgár-
tathatunk. Hát még azután! Számta-
alítás történeti például régi iratokban
tmentek”-ről, „bentlakókról” és „őse-
król”. S megint külön osztályba so-
nak az „idegen ajkon beszélők”. Kü-
akulat a céheké, de az egyes céhek
ön garnitúrák, melyeknek fejei van-
s végtagjai vannak, szédtőten sok
kció mellett, amelyeket tudni és el-
veteni szigorú törvény s amiknek
értése a főbíró krimenek közé tar-
A cím meg nem adása becsület-
és s az efajta perek legioja tanusko-
levéltárakban arról, hogy a polgárság
nterben egy hajszálnyit engedményt
nem volt hajlandó.

hogy milyen halálos-komolyan vették
a Várad polgárai a társadalmi rang-
esét: humoros naivitással, de jellem-
mutatja az a két folyamodvány, mel-
t az 1836-iki nagy tűz alkalmával az
nál segédkezett városi családok káraik
érítése vágtat a Tanácshoz intéztek.
Kitetszik ezekből, hogy a város cse-
is kasztokra oszlanak. A hajduk és
örök külön folyamodványban, rang-
bségüket élesen feltüntető hangon és
eban kérik ugyanazon kenyéradó gaz-
l ugyanazt s ezt a tónus-különbséget
a Tanács is helyénvalónak íteli,
a kérelmezőkkel külön tárgyal.

Az éjjeli örök kérvény* következ-
hangzik:
„Privilegizált Nemes Választott Es-
Közönség!

Böltse tudni méltóztatnak azt, minő
entséltenség lép meg Városunkat ama-
lebb elenyészett holnapban, mely al-
ommal magunk egészségünket nem kéri-
kételhető fáradhatatlan igyekeztünket
mint nappal úgy éjjel is odafordított-
mindenkoron de leginkább ezen bor-

zasztó szerentsélen időben, hogy Váro-
sunk Polgárainak s lakossáinak minden-
ben segítségére lehessünk, ugyanis az al-
kalommal — — — Tűz közötti járásukkal
nem csak Csizmáinktól, hanem nagyobb
része lakásaink közül még az ruháitól a Tűz
által megfosztatott; Mellyre való nézve
esedeznünk mely alázatossággal a Nemes
Választott Esküdt Közönség előtt lebo-
rulva (!) hogy ha mindazon fáradhatat-
lanul tett s ennekutána még nagyobb szor-
galommal teendő éjjeli s nappali szorga-
lmat tekintetbe vévén nem különben
azt is, hogy ez időben fizetésünkkel való
megélésünk szente lehetetlen lévén pénz-
beli s egészen hasznavehetetlenné lett
Csizma béli fizetésünket valami kevéssel
meg jobbitani kegyesen méltóztatson. (Egy
mondat...) Melly alázatos esedezésünket
amidőn ismételve megújítandának s ke-
gyes jöltevőségekre amidőn magunkat
ajánlanánk vigasztaló Válasszok elvárása
mellett maradvány vagyunk alázatos szolgálai
Várad város éjjeli őrei mint közönsé-
gesen.”

A hajduk kérvénye** így szól:
„Privilegizált Nemes Electa Commu-
nitás!

Méltóztatik tudni hogy azon szomorú
szempillantástól fogva, midőn ezen Pr.
Várost a szerencsétlen Történet gyászba
fedezte, a mi foglalatosságaink annyira
megszaporodott, hogy a sok fáradtság miatt
tsak nem el lankadtunk —, tudván pedig,
hogy a Pr. Nemes Electa Communitás minő
Kegyes Attyának, tekintetbe fogja fáradó-
zásainkat és azt hogy ruháink és csizmáink
a tűz oltások többnyire haszon vehet-
lené lettek venni: bátorkodunk (!)
azon Kegyeséghez ragaszkodván, a leg-
mélyebb tisztelettel esedezni, hogy né-
künk a fizetésre nézve valamely segedel-
met bölcis ítélete szerént tenni kegyesen
méltóztatson. Reménylve alázatos kérel-
münk sikres választ kegyes Atyai Szí-
vességébe ajánlja vagyunk — — — legalá-
zatosabb szolgálai, a Pr. Város Hajdúi mint
közönségesen.”

Széljegyzet:
„A Forspontos hajduk ágyáról pedig
a Pokrócz és Párna a hurokolódás közre
eltévelyedvén, mind eddig meg nem
került.”

Eddig a két folyamodvány.
A folyamodó városi családok közt
mindössze annyi a különbség, hogy az
egyik éjjel szolgál, a másik nappal. A haj-
duknak cifrasajtásos a munderjük, az
éjjeli öröknek nincs sujtása. (Ejszaka min-
den bakter fekete, így hát szükség sines-
rá.) De ez az egy sujtás már akkora rang
s ennek következtében olyan nagy önérteti
különbséget is jelent, hogy ahol az éjjeli
ör „leborulva esedezik”, ott a
hajdu „bátorkodik a kegyesség-
hez ragaszkodni”. Mig az éjjeli örök
„vigasztaló” választ „várnak”, addig a
hajduk „reméli” a „sikeres” választ. Az
éjjeli örök alázata korlátlan, a hajduké
mögött megcsillan az önmaguk és végzett
munkájuk értékelése.

Névtelen katonái az ősi város rendje-
nek: vajon hol, merre porlik a csontjuk,
gyommal fölvert, feledésbe süppedt régi
temetőben...?

** 412836. levéltár.

Üzletem legnagyobbitára
folytán raktáron levő cipőket hat-
latlan olcsó árban árulom ki.
Glück Zoltán
(Str. Nicolae Iorga (Zoldia) meca 23.
Centag gyógyszertár mellett)

Az ipartestület lemelkezési egyesület megalakulása

Az elmúlt vasárnap alakult meg az
Ipartestületi Temetkezési Egyesület a Ke-
reskedelmi és Iparkamara helyiségében
Mónus Sándor ipartestületi elnök veze-
tése mellett. A nagytermet zsúfolásig meg-
töltötték a már eddig beiratkozók és ér-
deklődő iparosok s alapszabály tárgyalásá-
ban is részt vettek. Az egyesület megalá-
kult, de működését csak akkor kezdi meg,
ha 800 tagja lesz, vagy pedig augusztus
1-én akkor is, ha a tagok száma ezen alul
maradna. Látna azonban a nagy érdeklő-
dést, mely különösen közgyűlés után
megindult, előre bizonyos, hogy még
augusztus előtt működésbe fog lépni az
egyesület. Az egyesület és az alapszabá-
lyok indoklását Ramminger István ezen és
más iparos jóléti intézményekért fáradha-
talan iparos terjesztette elő s a szükséges
felvilágosításokat és magyarázatokat Mó-
nus Sándor elnök adta meg. Miután a
közgyűlés a megalakulást kimondotta, Ro-
bicsek Béla javaslatára köszönetet és elbí-
merést mondott Mónus Sándornak, Rami-
minger Istvánnak és az előkészítő bizo-
ság tagjainak az előkészítési munkáért.
Ezután az igazgatóságot és a választ-
mányt választotta meg a gyűlés. Elnök lett
Mónus Sándor, alelnök Ramminger Ist-
ván. Az igazgatóság tagjai lettek: Anné
Odón, Réder Armin, Ungerleider Mór, H.
Csér János, Hant Ida, Szűts István, Szabó
Károly, Tóth Zsigmond. Választmányi ta-
gok: Benedek Ferenc, Bolgyika György,
Fazekas Lajos, Hotya Sándor, Szilágyi Gé-
za, Lebovits Rudolf, Nógrády József, No-
vomeszky Imre, Spitzer Benjamin, Szántó
Dezso, Tóth István, Varga György, Szám-
vizsgálók: Bercsenyi Sándor, Robitsek Bé-
la, Veres János. Választmányi póttagok:
Oláh József, Lerchner Béla, Szabó János,
Szabó Sándor, Tárnoky László és Tócsa
György. A választások után a gyűlés Mó-
nus elnök eltesével ért véget.

Legújabb formájú gyermekkecskék dus választásban
Engel Lajosnál
Sas-Passag volt Enyver-hát helyén

Amzel utóda, Stern Sámuel

שטרן סמואל
életterem, Piața Mihai Viteazul (Nagyplac-tér 7.
ujjonnan átalakítva és megnagyobbítva megn. alk.
Abonenseket, társas estélyek és lakadalmak
rendezését, olcsón vállalom.

Mindannyiunk érdeke jól, olcsón ruházkodni!!

1 m. prima cérna zefier	1 lei 40
1 m. békebeli lilium vászon	1 lei 54
1 m. schweizi himzett batizst	1 lei 60
1 m. lehernemű vászon prima	1 lei 40
1 m. valódi francia mosó delain	1 lei 40

Állandó nagy raktár cipővásznak és belcsárkában

Witrael Vilmosnál

Str. Avram Iancu (Kossuth utca) 2. szam
as kávéházzal szemben.

HAJO, CIPŐK **BUTOROK** megér-
és utiszoba **BUTOROK** keztek
es legelőnyösebben beszerezhe

Wallerstein Ferenc utóda,

DRABERG és WALDNER

butor ruházában

Str. Nicolae Iorga (Zoldia) meca 21.

*) 412836. sz. levéltárban.

11

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoala - BCU Cluj-Napoca.

IPAROSOK LAPJA

1925 JUNIUS 28
VASÁRNAP

TANONCMUNKA KIALLÍTÁS

man-lassan elérjük a békebeli állás-
Ezt igazolja az idén megtartott
munka kiállítás, melynek rendezése
iskola igazgatóságának és az Ipar-
elnökségének nagy érdeme, mert
agilitásuktól sikerült odahatni,
minden szakmának, minden érde-
tulója részt vegyen azon. Az építő-
kezdvé minden szakmának voltak
ói, végig az elméleti irány. Csok-
a lehetőleg szakmák szerint, vagy
szakmák szerint voltak a tárgyak ki-
Sajnos, a kiállítás helyisége nem
szükséges célnak megfelelő s bizony
gyedüli, ami a hatást rontotta.
Ent az első terembe különösen a
émpipar dominált. Itt láttuk a bádo-
vívókat és villanyszerelőket, a ka-
okat és géplakatosokat, a kovács-
rékgyártókat, szatlerokat és kocsi-
ket. Második teremben láthattuk a
bókat, a női kalapdiszítókát, kala-
t, aranyműveseket, órásokat, bő-
öket, könyvkötőket, cukrász, sütő
iparosokat. Harmadik teremben a
szabó, a magyar és német szűcsöket,
rtókat, szobafestő, mázoló és cím-
t, kőszírókat, kályhásokat. Ne-
teremben voltak elhelyezve a cipé-
csizmadiak, cipőfelsőréskészítők,
osok és timárok. Hozzávetőlegesen
mint 500 tanoncgymerek vett részt a
ason. Minden szakmának meg voltak
uk kiváló tanoncai, akik által készi-
unkadarabok elbírálását az ezen cél-
küldött szakkbizottság különös pou-
gal bírálta el.

szakmából kiváló előmenetelt tanu-
gyes tanoncok jutalmazására az
estület 5000 leit, a Kereskedelmi és
amara 6000 leit, a város tanácsa
leit adományoztak. Ezenkívül a ta-
skola tanári testülete is gyűjtött ju-
kra s így a jelen jutalmazására és a
buzdítására több mint 40.000 leit osz-
k ki.

A kiállítás megnyitását az iskola ta-
testületén kívül képviselve volt az
estület Orás László elnökkel, a tanfel-
őség s a különféle egyházak képvisé-
De sokan voltak érdeklődők az iparo-
a tanoncok és tanoncok hozzátarto-
ól is. A kiállítás megnyitása alkalmából
a Mihály előjáró, iparhatósági főnök,
a városban összesítő minden ipari
kek hivatott vezetője tartott ünnepi
édet, kiemelve a kiállítás jelentősé-
Hálás szívvel köszönte meg az iparos
adalomnak azon fáradságtalan nehéz-
kát, mellyel a még nyers, fiatal tanonc-
értelmes, intelligens és hasznos iparos
nkásokat nevel. Nem kevésbé hálás és
merő szavakkal emlékezett meg Muth
ula tanonciskolai igazgatóról és a ta-
testületről, kik az elméleti oktatással
vállás erkölcsi neveléssel igyekeztek
znos polgárokat nevelni a hazának s
észíteni a lelkieken és elméleti tu-
ban az iparosok munkáját. Elismeréssel
atkozott az állam és a város támogatá-
ól is, mellyel a tanoncnevelést segíti s
nek dacára mégis súlyos szavakban kéri
enti hatóságoknak jövőben való hatha-
abb támogatását a tanoncnevelés iránt,
rt az iparostársadalom lesz az ország-
k a legerősebb támasza, minthogy az
is és így az állam és város által hozott
ozatkozás mindenkor bőven meg-
ia teremni gyümölcsét. A gondolatok
n magvas és a közönség tetszését meg-
erő beszéd után Muth Gyula iparisko-

Iai igazgató számolt be a kiállítás előkészí-
téséről, annak anyagáról s céljairól. Ezután
a tanfelügyelőség képviselője tartott beszé-
det, igérve, hogy minden igyekezettel
azon lesznek, hogy az illetékeseknek fel-
hívják a figyelmét a tanoncnevelésben
rejlő értékekre és annak fontosságára s
éppen ezért a tanfelügyelőség legszélesebb
támogatását is kiltatásba helyezte. Vége-
tül a jelenlévő leány- és fiutanoncokból
összeállított énekkar adott elő énekeket és
szavakat.

Terünk kevés ahhoz, hogy a kiállított
tárgyakról s a munkák kivételéről ezalka-
lomból részletes beszámolót tartsunk; csak
mint legeslegjobb munkát kiállító tanulók
nevei, kik az Ipartestület s a város meg-
osztott első díjait nyerték. A következők
neveit emeljük ki: Oláh Imre asztalos, Ja-
kab Gyula órász, Fried N. aranyműves, No-
vák Aurél lakatos, Bajusz Béla férfi szabó,
Banyik Béla női szabó, Veres József cím-
festő, Szőke Ferenc ács, Nobik József bá-
dogos és szerelő, Halász József villanysze-
relő, Tóbiás Mihály kalapos, Szilágyi En-
dre fodrász, Vajda Lajos csizmadia, Ór-
dög Albert timár, Balázs János kocsi-
gyártó, Kún László cipész, Sznap Antal
cipőfelsőréskészítő, ifj. Merza Kálmán
szíjgyártó, Pinter József cukrász, Sarkadi
Lajos szűcs. Összesen 210 tanuló nyert
jutalmat.

A kiállítás befejezése szerdán délután
3 órakor volt, mikor is az eredmény kihir-
detett s a tárgyak elvitelre megkezdő-
dött. A jutalmak kiosztása vasárnap dél-
előtt 9 órakor veszi kezdetét.

Az iparosok temetkezési egyesületé-
nek felhívása. Felhívatunk mindazon ipa-
rosok, kik a temetkezési egyesületbe még
nem léptek be, hogy felvétel végett mi-
előbb jelentkezzenek, nehogy késői jelent-
kezésük folytán jógaikat elveszítsék és
abból kimaradjanak. Ugyanis augusztus hó
1-éig az iparosok, valamint hozzátartozói
korra vagy egészségügyi állapotra tekintet
nélkül, orvosi vizsgálat nélkül vétetnek fel.
Augusztus elseje után azonban csak a 21
és 40. életév között levő egyének és csakis
orvosi vizsgálat mellett lesznek felvehetőek.
Tisztelettel az Igazgatóság.

Festő iparosok gyűlése. Felkérjük az
Ipartestület összes szobafestő, mázoló,
címfestő és fénvázó iparos tagjait, hogy
28-án, azaz vasárnap délelőtt 9 órakor az
Ipartestület helyiségében tartandó köz-
gyűlésen teljes számban megjelenni szí-
veskedjenek. Tisztelettel az Ipartestület
elnöksége.

Börgarnitúrák, hencse-
rakok, rendelésre és készen is kaphatók.
GIDALI MANO
kártyos, S.r. Ciorogarla (volt Uri-utca) 2. szám.

Értesitem Biharmegye és Nagyvárad város
nagydíjmu közönséget, hogy
Iérli szabó üzletemet
Josif Vulcan (Nagy Sándor)-u. 1. sz. alól
Str. Rimanóczy-utca 1. sz. alá
(Royal kávéház mellett) helyeztem át
Teljes tisztelettel
WEISZ E. ZSIGMOND.

Fodrász iparosok közgyűlése. Felkér-
jük az összes fodrász és borbély iparosa-
kat, hogy folyó hó 30-án, azaz kedden este
8 órakor az Ipartestület helyiségében tar-
tandó rendkívül fontos szakmai értekezé-
sleten teljes számban okvetlenül megjelenni
sziveskedjenek. Tisztelettel az Elnökség.

A Menház javára érkezett adomán-
yok. Utolsó közlésünk óta a következők juttat-
tak az Iparos-Menház részére adomány-
okat: A borbély és fodrász szindikátus az
Elaggott Iparosok napja néven esztendői
gyűjtés alkalmából 6179 leit, Bercsényi S.
200 leit, Bittenbinder János 100, Püspök-
fürdő adománya 100, Lerohner Béla 100,
Kiss Gábor 50, Loránt János június havi
járulékból 40, Dévald László és Gyor-
gyesku Pál június havi járulékból 20—20
leit. Ezúton mond hálás köszönetet az ada-
közöknak az Ipartestület elnöksége.

Selejtes harisnyák
felhárnyak, keztyűk, csipkék és mindennemű to-
vidaruk legolcsóbban beszerezhetőek.

ÁBRAHÁM-nál Strada Rimanóczy-utca 4 sz.

Figyelem

Helybeli és vidéki viszonteladók és vá-
záló közönség figyelmébe! Legjobb és
legolcsóbb bevásárlási forrás, ahol e y
heyen szerezhethi be minden hentes, cse-
mege és összes élelmiszer-szükségletét.

TÓTH SÁNDOR

Str. Gen. Holban 46 (Uri- és Szaniszló
völ Széles-utca) utcával szemben.
Toll szalám, száraz kolbász, elismert
csemege paprikás szalona és mindenféle
tartható és szállítható hentes és csemege
árak nagyraktárral!

Vas és rézbutort

sodrony agy- **Madas**
betétel gyárt
Tudor Vladimirescu (M. gyár) u. 1.
Sodrony feszítet, javítást stb. stb. vállal!

Rendkívüli árleszállítás

1 mtr. l-a siffon	28 Lei
1 " batist, minden színben	29 "
1 " mosó Crep	33 "
1 " télgypaju delain	39 "
1 " duplaszáles batiszt	69 "
1 " duplaszáles grenadin	54 "
Kartonok óriási választékban m.	42 "
Zefirek gyönyörű színekben m.	49 "

Ezen olcsó árak csak
néhány napig tartanak.

AU PRINTEMPS
volt **MISSIR** cég
Royal kávéházzal szemben.

Saját
kemencében **Kerékpár és varrógép
gyári égetett zománcozását**
nikkelezését és javítását legolcsóbban vállalom. Használt ke-
rékpárt, varrógépet veszek és eladok részletfizetéssel is. Keré-
pár gummik és alkatrészek legolcsóbban nálam kaphatók.
„Elena” varrógép, kerékpár raktár és javító műhely,
Mihai Vitezu (Nagypiac)-tér 5. sz. alatt

**32 év óta a Maria Királyné (volt
Széchenyi)-szállodában levő
óras- és ékszerüzletemet**

kényszerűségből ideiglenesen
Strada Saguna (Kazadinus) 16. alá helyeztem át.
A raktáron levő órák, dísz tárgyakat mélyen le-
szállított árban kiárusítom. Aranyat, ezüstöt, briliáns
tárgyakat, műfogat ismét magas árban veszek. Óra,
ékszerjavítást és ujmunkákat vállalom pontos kiszol-
gálásban. — Tisztelettel: **FREUND BENJAMIN**
óras és ékszerész

L'amie de la femme!!!

CH. DUPRÉ
EAU DE COLOGNE
POUDRE
SAVON
CREME
Bouquet d'Origan
FERITI VA DE IMITATIUNI!

Kiadó üzlethelyiség.

Kiadó egy nagy üzlethelyiség berendezéssel
vagy anélkül, azonnal elfoglalható, Strada
Nicolae Iorga (Zöldfa-utcán). — Jelentkezni
Komlós Testvérek üveg és porcellán keres-
kedésében, Oradea-Mare — Nagyvárad, Str.
Nicolae Iorga (Zöldfa-utca) 13. szám.

Nyári szezon miatt

leszállított árban árusítom a raktáron
levő valódi *perzsa szővegeket*,
Biedermayer garnitúrákat és *por-
cellánokat*, *zongorák gyári árban*
részletre is

STERNBERG

Reg. Ferdinand 14. — Telefon 13—45

Ha fürdőre vagy külföldre utazik

Aszódinál vásároljon

málnaszörpöt, gyógy-akác-
mézet, szalámit, vaját, szardi-
niát, finom friss csokoládé-
bonbonokat. Fűszer- és cse-
megeosztályom havi bevá-
sárlásnál nagybani árat szá-
mit. 8-féle zamatu pörkölt
kávéim utánozhatatlanok

Aszódinás palota.

RIMANOCZY
műbutor és Parkettgyár R.-T. Str.
Clujului 117. — Telefon 2-79. sz.
Irodabutorok, műbutorok, I. és II.
oszt. parketták. Fenyő és tölgy fü-
részaruk. — **Bérvágás gátfőren.**
Mindennemű **lédát**, összeszegezett
és szétszedett részekben megrendelésre azonnal szállítunk.

**Külföldi lackok,
zománcok,
anilin ruhafestékek,
ecsetárak
legolcsóbbak a**

**Központi
Festéküzletben**
S. r. Avram Iancu
Kossuth-utca 16 szám

**Ablak- és tükörüvegel
FRENCZEL**

készít és elad, Vlahuța (Szt. János-u.) 44.

BUTOROK legolcsóbban
STEINER
butorgyárosnál
Strada Avram Iancu (Kossuth-u.) 1. Souteren

NEURALGINE JURIST

azonnal elmulasztja
a migrénes idegbántal-
és a

fejfá-

vigázzunk az eredeti
csomag

Kapható: minden gyógyszerárban és drogériában

Bükkfa, tölgyfa, topolya
hálószobák

amerikai iroda berendez-
feszijkorongok, talicskák, h-
csapok, closett ülések, fa-
lárok, álló lámpák kapho-

REIN MARCEL
faár- és butorgyár

Egy vagon új

gabonazsák

megérkezett. Legolcsóbb árban elad-
kerül **SPITZER** zsákkereske-
Strada Nicolae Iorga (Zöldfa-utca) 2.
Telefon szám 4—34. Flóküzlet Szat-

ESŐERNYŐ legolcsóbb a kés-
ROSENBERG
TESTVÉREK

Iorga (Zöldfa-u.) 8. — Behúzás javítás gyorsan

Egy önálló

német levelező és egy-
kornok felvételk. — Irá-

ajánlatok a Granaria Árurakta
igazgatóságához küldendők.

Heti vagy havi részletre

vásárolhat készen, vagy mérték után a **„SAS”** férfi ruha áruházában
FÉRFI- ÉS FIU Axelrad A.-nál Sas-pass
ÖLTÖNYÖKET Esőöpenyek nagyválaszték

A kolozsvári Czell sörfőzde világos »URSUS« söre
közönség legkedveltebb itala. Össze nem tévesztendő má-
gyártmányu »CZELL« elnevezésű sörökkel, mert **csak a**

»URSUS«

elnevezésű sör az eredeti és közkedvelt
KOLOZSVÁRI-MONOSTORI SÖR

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Vasárnap délután fél 4 órakor: Csirkefogó, vigjáték, a kolozsvári Magyar-színház drámai társulata vendégjátékával.

28-án. Vasárnap este fél 9 órakor: Asszonyálat, dráma, a kolozsvári magyar színház drámai társulatának vendégjátéka.

Hétfőn délután öt órakor Gyermekelőadás. Atalfy Margit balettnövendékeinek fellépésével.

Hétfő este fél 9 órakor: Haláltánc, dráma, a kolozsvári magyar színház drámai társulatának 8-ik vendégjátéka.

Kedd este fél 9 órakor: Szeretni, színmű, a kolozsvári Magyar-színház drámai társulatának vendégjátékával.

Szerdán este fél 9 órakor: Halló Amerika, operett revü, ujdonság.

Csütörtök este fél 9 órakor: Halló Amerika, operett revü, ujdonság.

Péntek este fél 9 órakor: Eladott menyasszony, opera premier, Márcus Ritta és Márcus István vendégfellépésével.

Szombat délután fél 4 órakor: Halló Amerika, operett revü, ujdonság.

Szombat este fél 9 órakor: Eladott menyasszony, opera ujdonság másodikor, Márcus Ritta és Márcus István vendégfellépésével. A) bérlet.

Vasárnap délután fél 3 órakor: Nótás kapitány, operett, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap délután fél 6 órakor: Watterlói csata, játékok, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este fél 9 órakor: Halló Amerika, operett revü, ujdonság.

Hétfő este fél 9 órakor: Halló Amerika, operett revü, ujdonság.

Kedd este fél 9 órakor: Halló Amerika, operett revü, ujdonság.

Szerda este fél 9 órakor: Halló Amerika, operett revü, ujdonság.

A hét összes előadásaira a jegyeket már vasárnap reggeltől kezdve árusítja a színházi pénztár.

Caragiale és Móricz Zsigmond darabjának bemutatója

Szemet-szemért. — Búzakalás.

A román drámairodalom legkitünőbbjének: Caragiale-nak nagyhatású kétfelvonásosát játszották tegnap a kolozsvári színház művészei. „A szemet szemért, fogat fogért” című kis drámáját. Egy erős jellemű asszonyt, aki nem tud megbocsátani és kiene hosszú esztendőig várt, hogy férje gyilkosán özönyű bosszút álljon. Poór Lili páratlan megérzéssel tudta színpadivá tompítani a bosszúért lihegő asszony élesen megrajzolt alakját. Forgács Sándor brilliáns alakítása komoly studiumon épült. Mihályffy László egy örült ember szenvedéseit rajzolta mesteri eszközökkel. Kabinetalakítást nyújtott Kemény. A kitünő darab drámai akcióját pompásan érvényesítette az előadás.

A falut és a várost a kemény marku, dolgozó és föléle törő parasztot állítja szembe egymással Móricz Zsigmond a multak tradíciójából élő világnak. Az ekeszervától, a kisváros polgármesteri székhébe lendült paraszttól néz farkasszemet a másik falutól, a saját felesége, a nemesi leány figurájában. Mély és hatalmas szakadékok állanak közöttük. A férj, a régi hagyományokat, a korrupciót, kaszinókat és löverseny-életet akarja lerombolni súlyos és esztendőig várt, hogy új életet: kórházat, vasutat, tisztalevegőt teremtsen a kis város poshadt életében. A feleség utálja mindazt, ami a falu felől árad, de megveti azt a milliót is, amelyben élni kénytelen. A közélet sodra viszi a férjét, míg a feleség csak egyért harcol: Nő, szeretni vágyó asszony akar lenni és a maga számára tereli azt az embert, akit a mindenkivel való töredék rabol el tőle. Móricz Zsigmond egy házasság életének legintimebb kulisszáit fedi föl, markos vonásokkal és ezen át világítja be — mint egy igrameszedéknét — mondanivalóját. Nem várt keztűskézzel sem a szavakban, sem a helyzetekben. Móricz Zsigmond pompás megfigyelése, szavának izgatottsága stílusodát össze a Búzakalásban, melynek csak egy a hibája, — vagy talán nem is hibája — hogy nem színpadra készült munka. Móriczot a regényről, a karaktereket adó teremtő szerzőt élvezzük. E mellett messze elmarad a színpad minden eszközeit ismerő szerző.

A vendég szereplő kolozsvári drámai társulat mindenekelőtt stílust, a finom színjátszásnak ezt az

elengedhetetlen velejáróját hozta. Egységes és intelligens volt ez anszámblumunkája. A darab két főszereplője: Baróti Erzsé és Táray Ferenc a színjátszásnak csiszolt, kiegyensúlyozott párjeleneteit adták. A telivér-asszony érzelmi skálájának hangjait tudatos művészetileg ültette meg Baróti Erzsé, míg Táray érces férfiasága, forró ereje kovácsolta kifogástalan egységgé a fiatal polgármester érdekes alakját. Kedves, illatos és nemesen megszöveő figurát adott K. Tóth Erzsé egy uriparaszti leánykának ragyogóan megformált alakjában. Laczkó Aranka néhány szavas szerepében is megnyerő volt. Jellegzetes kabinetalakítást nyújtott Hoykó, nagyserű epizódzsinésző Táray Teri, finom humorát ragyogtatta Miklóssy Margit és a jobbakközé tartozott Cselle, Mihályffy, Marsi Gizi, Kemény. A rendezés elsőrangú.

SZÍNHÁZI IRODA HIREI:

— Csirkefogó, Asszonyáldozat, Haláltánc, Szeretni. Ez a négy szenzációs prózaujdonság szerepel még a kitünő kolozsvári drámai együttes vendégjátékának műsorán. A Csirkefogó, Szemes vigjátéka vasárnap délután fél 4 órakor, az Asszonyáldozat színmű vasárnap este fél 9 órakor, Haláltánc, Strindberg világírú drámája, hétfőn este fél 9 órakor, Gerald színműve: Szeretni pedig keddén este fél 9 órai kezdettel kerül színre, mint a vendégtársulat búcsúelőadása. A kolozsvári vendégek művészetének híre gyorsan terjedt el a városban úgy, hogy a következő előadások jegyeinek legnagyobb részét elővételben kapkodta szét a publikum, mert mindenki gyönyörködni akart abban az abszolút és csaknem tökéletes színjátszásban, amelyet ezek a művészek produkálnak. Ismételt felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy ezt a ritka alkalmat használja ki arra, hogy a fővárosi nivón álló precíz és gördülékeny próza-előadásokat megnézzék.

— Gyermekelőadás Antalfy Margit tanítványai. Hétfőn délután fél 5 órai kezdettel színpompás opera balletképet ölti magára a színpad, mert Antalfy Margit tanítványai mintegy ötven nagyon tehetséges és képzett balettnövendéke lép föl. A balettnövendékek kivétel nélkül nagyváradi uricsalád gyermekei, ami már magában véve is garantálja az előadás legteljesebb sikerét.

— Halló Amerika szerdától kezdve. Ballo Flemer vendégjátékának közbejött akadályai miatt törént elmaradása lehetővé tette, hogy a kolozsvári diadalutjáról visszatérő nagy operettrevü, a Halló Amerika már szerdán este ismét nálunk kerüljön színre. A legutolsó előadásról kimaradt nagyszámú közönség dokumentálja azt, hogy minél többet kerül színre ez a pompás látványos revü, a publikum annál több és mindég új szépségeket fedezett fel benne, tehát a szerdai előadást úgy kell tekinteni, mintha semmi megszakítás nem történt volna és a Halló Amerika leggyorsabb tempóban teheti meg utját az első jubileum, a 25-ik előadás felé.

— Eladott menyasszony. Pénteken este Márcus Ritta és Márcus István vendégfellépésével mutatja be a színház Smetana több ízben meghirdetett, de különböző okokból elmaradt opera premierjét: az Eladott menyasszonyt, melynek bemutatását Nagyvárad egész közönsége a legesélyesebb érdeklődéssel várja. A világírú opera főszerepeit a két vendégen kívül T. Pogány Janka, Bihari Sándor játsszák. Az Eladott menyasszony szombaton A) bérletben, mint az utolsó A) bérleti előadás kerül színre.

NAPELLENZŐ

és rolettavásznak, matrac-grádlak, butoraszvövek nagy választékban SPITZER kárpitoskellékek szakszolgálatában Strada Nicolae Iorga (Zöldia-utca) 21.

Önkéntes árverési hirdetmény.

Ügyfelem tulajdonát képező Píaja Mihai Viteazul 10 szám alatti ház 1/3-ad része f. évi július hó 8 án d. u. 1/2 órakor Dr. Popa György közjegyző ur irodájában tartandó önkéntes árverésen eladásra kerül. A eladásra kerülő házrész kikiáltási ára 1,600,000 Lei, amelyen alul a házrész eladatni nem fog. Árverési szándékozók tartoznak az árverezés megkezdése előtt 160,000 lei bánatpénzt a közjegyző kezéhez letétbe helyezni. A vételár az árveréstől számított 30 nap alatt a Bihar megyei Takarékpénztár és Gazdasági Banknál fizetendő le. Az árverezési feltételek az alulírottaknál megtekinthetők.

Oradea-Mare, 1925 június 25-én.

Dr. Steiner Ervin ügyvéd.

Polituros hálószoba és fehérkonyha butorok.

Kapható:

Száraz Miklós műasztalosnál Str. I. Ghica Paris-u. 2

Leszállított árban

árusítok raktáron levő órákat és ékszereseket jóállás mellett. Aranyat, ezüstöt, brilliánt és platínát magas árban veszek.

KOHN ékszerész

Strada Avram Iancu (Kossuth-utca) 7 sz.

Str. Astra és Str. P. Cerna (Gildnyi és Terézia) utca sarkán a volt Heltorgár melletti ház és házhe-

lyek eladó.

Értekezni dr. Molnár Jenő ügyvéd irodájában (Strada Delevrence I. sz.) Ügyvédi kamarai épület.

Legjobb barát a könyv, de okosan kell megválogatni.

A Hegedüs Hirlapiroda könyv-osztálya

ezt a megválogatást is elvégzi az által, hogy csupán nívós és irodalmi értékű könyveket szállít. — Ezek a könyvek:

fegyvertársak a harcban, rokonok a világnézetben, szórakoztatók a magányban és tanítók az életben.

A magyar könyvpiac ujdonságai:

Móricz Zsigmond: Pillangó (regény, most jelent meg 250 o'dal)	150 Lei
H. G. Wells: Világok harca	120 Lei
H. G. Wells: Emberistenek	150 Lei
Hugó Victor: A párisi Notre Dame (regény két kötetben 822 o'dal)	180 Lei
Mereskovszkij: Az istenek halála, Julian Apotata	150 Lei
Pásztor Árpád: Tolsztoj tragédiája	220 Lei
Dosztoevskij: Netocska Nizvanova	100 Lei
Anatole France: Az istenek szomjajának	120 Lei
Nádas Sándor: Operai angyalok	60 Lei
Tabéry Géza: Szarvasbika	160 Lei
Gárdonyi: Aggy Isten Biri	170 Lei
Gárdonyi: A kúrt	170 Lei
Huysmaus: Uton	240 Lei
Berde Mária: Haláltánc	170 Lei
Maupassant: Póni Bá	100 Lei
Pierre Benoit: Király gyűrűje	150 Lei
Schnitzler: Elza kisasszony	130 Lei
Hobson: Egy Új Világ Problémái	180 Lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sorban 6 sor
vagyis határ 6 sor

Levelezés

Folkörm Schlosser E zsi-
vét tudassa címét e lap
kiadóhivatalával, Gartner
Mici Borbála barátinője 61
levele van.

Arópolásra használja
az Aul-ormet, melytől arc-
bőre szép, tiszta és üde
lesz. — Kaphó tit drog-
riákban és illatszertárak-
ban. Főlerakot: Dia na-
gygyőzsiár Oradea Mare.

OKTATÁS

Elmázslálk, lyceumisták,
polgáristák tanítását vál-
talja oldevels tanítónő és
egyetemi hallgató. Strada
Bratianu (Szaniszló-u.) 29.

Amerikai angol tanító
nyelvianát keresünk. —
Nagyvárad szerkesztősége
délután 4—6 ig.

DONÁT

Gyakorlati
tanfolyam
Gyorsírás
Gépirás
Könyvitel
a nyári hónapokban
25% ármérséklés

LAKÁS

Nyaralásra kiadó kétszoba,
ugyanírt esefleg ékezes is
kapható: Tüdőszanatórium
tőlt, Cibere villa. 1881

Hetenként 1 napot töltők
Nagyváradon. Erre a napra
különbejárati butorozott
szobát keresek. Ajánlatok
„Nagykereskedő” jel-
igére a kiadóba kérek. 1946

Szoba-konyhás lakást ke-
resek, lelépést fizetek,
esetleg buroí átvesszem.
Cim a kiadóban. 1939

Egy üzlethelyiség nagy pin-
cével azonnal kiadó. Str.
Alexandri (Teleky utca) 64.
szám. 1961

Üzlethe yiség legforgalma-
sabb helyen felérésben is
kiadó. Cim a kiadóban. 1973

ELLÁTÁS

Ellátásra tanulók, tanári
családnál felvétetnek. Egy-
szobás, konyhás központi
lakásomat elcserélném ha-
sonlóval. Háromszobás la-
kás. Ingatlan közvetítés.
Butorozott szobák. Balázs-
né, str. Nicolae Iorga (Zöldia-u.) 21. 1963

Fésűk, illatszerek,
gyönyörű ridkölők, uta-
zó kosarak, gyermekko-
csik, játékok ajándék-
tárgyak nagyon olcsók a

DO'R-ban

Regele Ferdinand 16.

Megnyilt!

Str. Gen. Moşoiu
(Mezei M.-u.) 1 alatti
fiók

festék- és kefe
üzletem

STERN S. ENDRÉ

Alkalmazás

Egy munkásnak és ta-
nárnyak felvétetnek a
P. Mikán horitéggyárban:
Strada Căpârlă (Mészá-
ros-utca).

Önállóan főzni tudó min-
denes kis családhoz azon-
nal beépésre felvétetlek.
Cim a Sonnenfeld nyomda
portánál. 1596

Tanuló leányt felvesz a
Sonnenfeld R.-t. vonalozó
intézet.

Ügyes megbízható szoba-
lányt kere-ek. Cim a ki-
adóban. 1938

Utazó a cipő szakmából,
ki Erdély és a Bánságban
jól be van vezetve. Román,
magyar és német nyelvin-
dással melőbbi belépésre
állást keres. Cmet a Nagy-
várad kiadóba kér. 1949

Gyermektelen házaspár,
szerező, jobb házmeseri
állást vagy hasonló alk-
mazást óvadékkal vállal.
„Szerelő” jelige, kiadó to-
vábbit. 1886

Önálló jó felsőréz készítő
gép nélkül is felvétetlek
Bođnar tőrkerekedőnél. 1933

Magyar kisasszony jó bi-
zonyítvánnyal július 1-re
gyerekek malé állást ke-
res. Str. Vlahuța (Szent
János u.) 8. 1962H

Irodaszoiga felvétetlek Mos-
kovits ipartelepeken. 1906

Önállóan jól főző és meg-
bízható szakácsnő kis csá-
ládnak azonnaira felvéte-
lek. Cim: Színházi cukorka
üzlet. 1959

Diák a szünidőre foglal-
kozást ké es. Címei a
kiadóba kérek.

Perfekt gép- és gyorsíró,
aki ügyvédi irodái gyako-
riattal bír — felvétetlek
azonnal dr. Andru ügyvéd
nél, str. Bratianu 16/a. D.
u. 4—6 ig. 1968

Perfekte Stenotypist für
deutsch, mit etwas un-
garischkenntnis, kalkulatin,
sfort aufgenommen. Kas-
sirer Str. Alexandri 35,
täglich 9—1, 3—7. 1970

Takarítóé esti vagy reg-
geli órákra alkalmazást
nyer Lederer cserépyár.
Str. Berthelot 6. 1971H

Mindenes szakácsnő ál-
lást keres. Str. Parcului
(Liget-utca) 4. Inczetelep. 1976

ÓRÁK

ékszerek eladása, szak-
szerű javítása a leg-
komplikáltabbig

TISZA-r-nál

Alexandri (Teleky)-u. 9.
Júlyos árak. Preciz munka

Vásárlók

butorokat, szőnyegeket
teljes lak- és iroda beren-
dezéseket, Wertheim kass-
szát, zongorát, csillárokat,
porcellánokat, régiégeket
stb. Meghívásra házhoz
megyünk.

Frenkel és fia

Butor, szőnyeg és régiégek
kereskedő Str. General
Moşoiu (Mezei Mihály-
utca) 10.

Adás-Vétel

Eladó 2.0 bekölözhető há-
zak, kisebb nagyobb ked-
vező fizetéssel. Szőlők
földbirtok. Weisz Gizi,
Strada Matei Basarab
(Nyomda u.) 4. 1929

Üzlelt berendezés, masszív
er gros és detail, fűszer,
vas, rőfös árúknak dara-
bonként is eladó. Cim a
kiadóban. 1945

Eladó: kiadó és cserelaki-
sát 24 óra alatt diszkrétén
elintézem. — Weisz Gizi,
Str. Matei Basarab (vlt
Nyomda u.) 4. 930

Használt férfi és nő ci-
pő olcsón eladó. Str.
Cuza Voda (Szacsavay-u.)
19. sz.

Eladó bekölözhető 4 la-
kásos ház félhold gyümöl-
csőssel 230 ezer lei. Weisz
Gizi, Str. Matei Basarab
(Nyomda u.) 4. 1928

Eladó 1 új emeletes ház a
közponban 1,700.00.
több magánház, 1 a Pista
Mihai Viteazul (Nagyipar-
os gyárléhséggel, több
szob és földbirtokok 15
holdtól 60 ig. Vidéken 233
hold szép uri lakással,
azonnal átadó. Értekezni
V. Toma József-nél str.
Tache Ionescu 21. 3-tól
6 ig. 1820H

ELADÓ egy zsaket, egy
mellény és egy tiszta új
gummi kabát. Zsiszkóv
Rudolf férfi szabó Strada
General Holban (Seles
utca) 27. Négali-utca sarok

Nagyon olcsón sürgösen
eladó komplett ebédő. —
Schwartzné, str. Densu-
şianu (Jókai u.) 12. 1957

Zsákos lisztes, terményes,
kopás és vegyes használt
zsákok eladók a Crystal
vegygyár telephén (vlt Li-
tyogó malom. Str. P. Cerna
Terézia-utca) 2. 1963H

MEGNYILT! MEGNYILT! MEGNYILT!

SCHÖNZWEIG és BEER

Strada Avram Iancu (vlt Kossuh Lajos-utca) 13.

festék, lakk- és háztartási cikkek nagyáruház

Művészi festékek és kellékek, ruhafesték
különlegességek. Van V. k Rotterdam,
és Reichold Flügger-féle lakkok gyári
lerakata. Állandó nagy raktár Anilin
festékekben. Iparos urak legjobb és leg-
olcsóbb beszerzési forrása.

Eladó házak

2-szer egyszobásak 90-, 120-, 150
ezer, — 3 szobásak 120-, 150-, 180-,
220-, 300 ezer, 4 és több szobás
házak 200 ezer Leitől.

Eladó szőlők

a nagyvárad hegy minden részén
70-, 110-, 150-, 200-, 240-, 300-,
500 ezer és feljebb villákkal és kas-
télyokkal is. Átadó és kiadó több
kisebb nagyobb lakás és butoro-
zott szoba

„ARDEAL”
ingatlanforgalmi iroda
főposta mellett. Telefon 203

Eladó ház, 1 holdas kert
és nagy udvar, 3 szobás
lakás azonnal átadó Plaza
Uniri (Szent László-ter)
közében Értekezni volt
Toma József-nél strada
Tache Ionescu (Kőrös u.)
21. sz. 1867

Ház jóforgalmu fűszerüz-
lettel, havi 70-100 ezer
Leu forgalommal, eladó.
Cim Hegedüs Hirtlapiroda-
ban. 1918

Eladó Str. Tache Ionescu
(Kőrös-u.) elején 2 szoba
melőkhelyiségű lakás, van
több 1 szoba konyha, bu-
torozott szobák konyha
használatfal. Weisz Gizi,
Str. Matei Basarab (vlt
Nyomda utca) 4. 1926

Eladó szép magánház be-
kölözhető 3 szobás lakás,
virágos szőlős kerttel 270
ezer lei. Weisz Gizi, Str.
Matei Basarab (Nyomda
utca) 4. 1927

Eladó Str. Rimanóczy ut-
cán 2 parkettés szoba, elő-
szobával és több külön-
bejárati butorozott szo-
bák longhával is. Weisz
Gizi, str. Matei Basarab
(Nyomda u.) 4. 1952

Uj típusú külföldi
Gyermek koscsik
megörkeztek.
SZABÓ lesláruház
Sas-passagge 42. szám

KERÉKPÁROK,
VARRÓGÉPEK
állandóan raktáron.
Javitások szakszertűen
készülnek
KONRÁDNÁL
Strada Baross-utca 10.

Egy szép mahagóni do-
hányzó asztal, két gyö-
nyörű plüs fotel, egy szép
piros vasgá, egy toaletti
tűzőr, asztal, képek, köny-
vek zsiros bodon, level-
nyomó prés vas láda és
mindenféle apróságok na-
gyon olcsón eladó. Özy.
Schwartzné, str. Densu-
şianu (Jókai-u.) 12. 1935

Eladó központban 2 par-
kettés szoba, konyha, für-
dőszoba 35 ezer Lei, 8 ezer
evi bé, azonnal reköl-
tözhető Weisz Gizi, str.
Matei Basarab (Nyomda-
utca) 4. 1953

Egy új komplett hálószoba
fényceti cseresznyefa be-
tétel sürgösen eladó. —
Deutsch asztalosnál, Str.
Nicu Filipescu (Szarvas
sor 21. 1935

Nagy aranykeretes tükr
sürgösen eladó. — Weisz
Str. Avram Iancu 18. 1918

Magánház eladó. Értek-
zhetni lehet Váradí Imre
ügyvédnél. Str. A. D. Xe-
nopol (Lakaos u.) 12. 1965

Darálógép 3 mázsa órán-
kinti teljesítményű eladó.
Megtekinthető str. Otter-
la (Csengeri-u.) 23. 1930

Malom felszerelés eladó,
át a kúttal folytat kiáratad
21-es és n gers-ékek, hen-
gerszák stb. Jozsefmalom
Bihardószeg. 1943H

Használt, de jó karban
lévő nagy (kupé) bőrdő-
dó keresek megvételre.
Str. Nic. Iorga (Zöldia-u.)
21, II. sz. 27. ajtó. 1916H

Gyermekkerékpár jó álla-
potban 8—11 évesek ré-
szére 200 leirt eladó.
Erdélyi, Str. Oltuz (Lah-
ner G.) 6, 1/6. 1972H

Hazlebonitásból származó
ajtók, ablakok, kályhák és
fűtőhekek h é ion — 29 én
— déltán 3-tól 6 óráig
kiarússittatnak. Gyúe gé-
gyár. 1959H

Eladó magánház, 2 szoba,
melőkhelyiségek, nagy is-
tálló 200 ezer leirt str. Is-
pescu (Oveda-u.) 13. —
Ugyanírt egy másik ház,
több lakással, egy szoba,
konyha ellőghaladó, 150
ezer leirt. 1975

200 holdas tagbirtok ta-
nyai épületekkel, vasúti ál-
omás mentén, haszon-
bérbe kiadó. Értekezni dr.
Rokszi György ügyvéd-
nél, Parcul Alala Iulia (Bu-
nyitay-liget) 6. 1974H

Eladó Újvároson gyönyörű
magánház háromszoba, für-
dőszobás modern lakás-
sal. Azonnal bekölözhető.
Értekezni: Kortsmáros
Lászlónál, str. I. C. Bra-
tianu (Szaniszló-utca) 22.
1977

Kiadó

azonnal kettő és há-
rom szobás lakás.
„ARDEAL” iroda
főposta mellett.

Óra- és
ékszerjavításokat

felelőség mellett ké-
szíttek. Órák és éksze-
rek nagy választékban
BRENNER
Vlahuța (Szt. János)-u. 6.

Blő osepést vállalkozó
garnitúrával. — 16 leirt
benzinmotor eladó. Nag-
Sándor eepműhely, strada
Calca Victoriei (Kolo-
vári-u.) 29. 197

Tusnádfürd n ujonnan ép-
tet Birke villái: n szoba
elsőrendű ellátással el-
jegyezethetők. Cim: Tu-
sádbai Birkevilla.

Plüss és gouvré munká-
nagyon olcsón készülné
Str. Alexandri (Teleky-
u) 22, kapual szemben. N

24%, kamatra keresni
maganpénzt teljes fedezé-
tel. Adá: véleli Rig, Parc
Traian (Széchenyi-ter) 2.
Érteit déltán. 40

Ütlevél, bérlet és bármí-
garoványhoz szükség
leny képek legolcsóbbá
ZENKER fényképszóné
Str. I. C. Bratianu (Sz-
aniszló-utca) 25. Felvéteti
esze tél. 8-ig.

Elősrőlhem 7 holdas v-
radí hegyen lévő szón
birtokomat, melyen laká-
nak is megfelelő gazd-
sági épületek vannak, tu-
lefonállomás bekápcsolva
melőlelv v d ki birtokba
Róner-villa Oradea-már
pályaudvarral szemben. 197

Osepőgép részcsépés
ker-selek. Cim Bleier S-
mon (Nagyszántó) Santa
Mare. 1918

Gépaljenőzést szép ku-
teiben olcsón készit Eit-
stein, strada Cuza Vo-
(Szacsavay-utca) 28.

FÁRISBŐ fiam több-
evi ctiété után, Vá-
radra jön. Bármily-
űgyetességek fesszög-
elintézne, cim kiadóba.

Biharkeresztos határálló
másón 5 év óta fennál-
szálítási irodamát kite-
jesztettem. Ugy impor-
mint export elő és ho-
elegyek tranzitálását a
legelkisebberetesebben
a leggyorsabban ké-
zelek. Bármilyen fevítá-
gossitással ingyen szolgá-

Papp Elek
Biharkeresztos
Telefon 20

Remélem
tudja már, hogy
a Pannoniában
vizumoztat
DEUTSCH-Intar
Ütlevélkei elintézt.

Román-Magyar
Magyar-Román
Ghetie szótár elad-
a Hegedüs Hirtlap-
irodában.

Féregirtó
poloska, sváb muszka-
garak stb. Irtsást ugy sz-
ba, mint bármely hely-
ségről felelősség melle-
vállalok
NAGY BÉLI
féregirtó vállalat, Parc
Traian (Tisza Kálmán-ter)